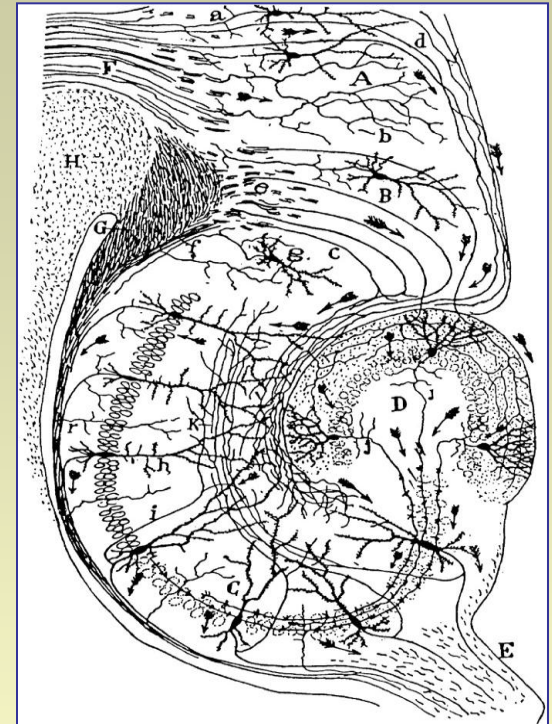
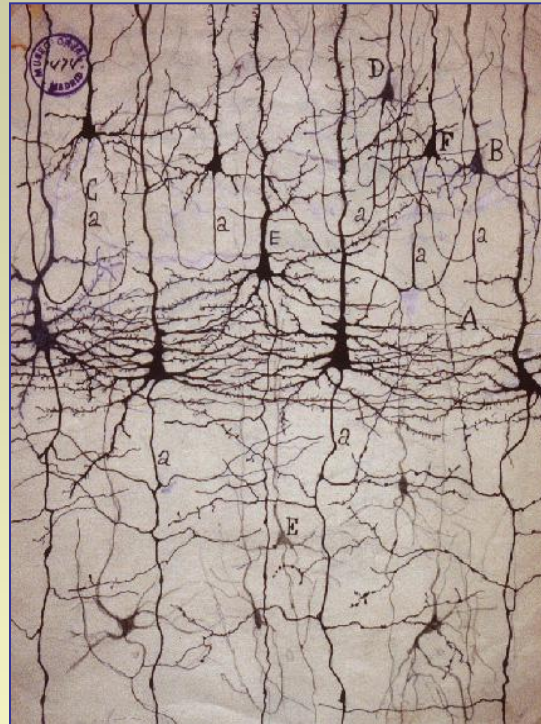
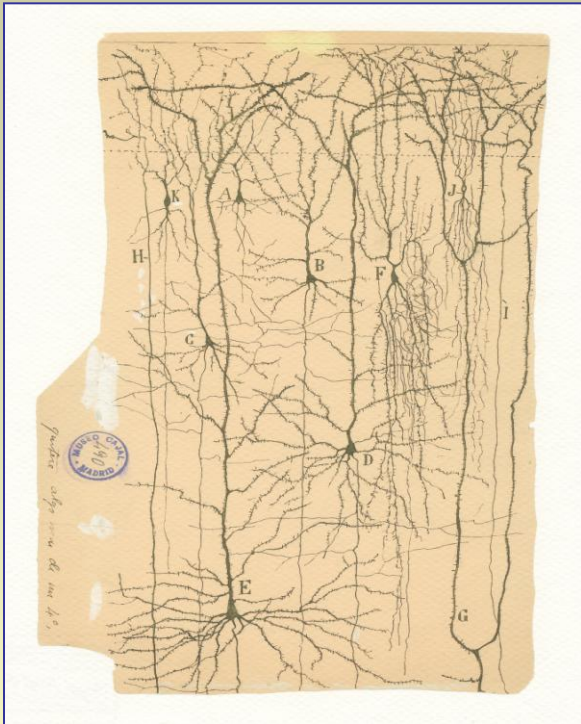

Az idegrendszeri alapl^um^uködése, felépítése

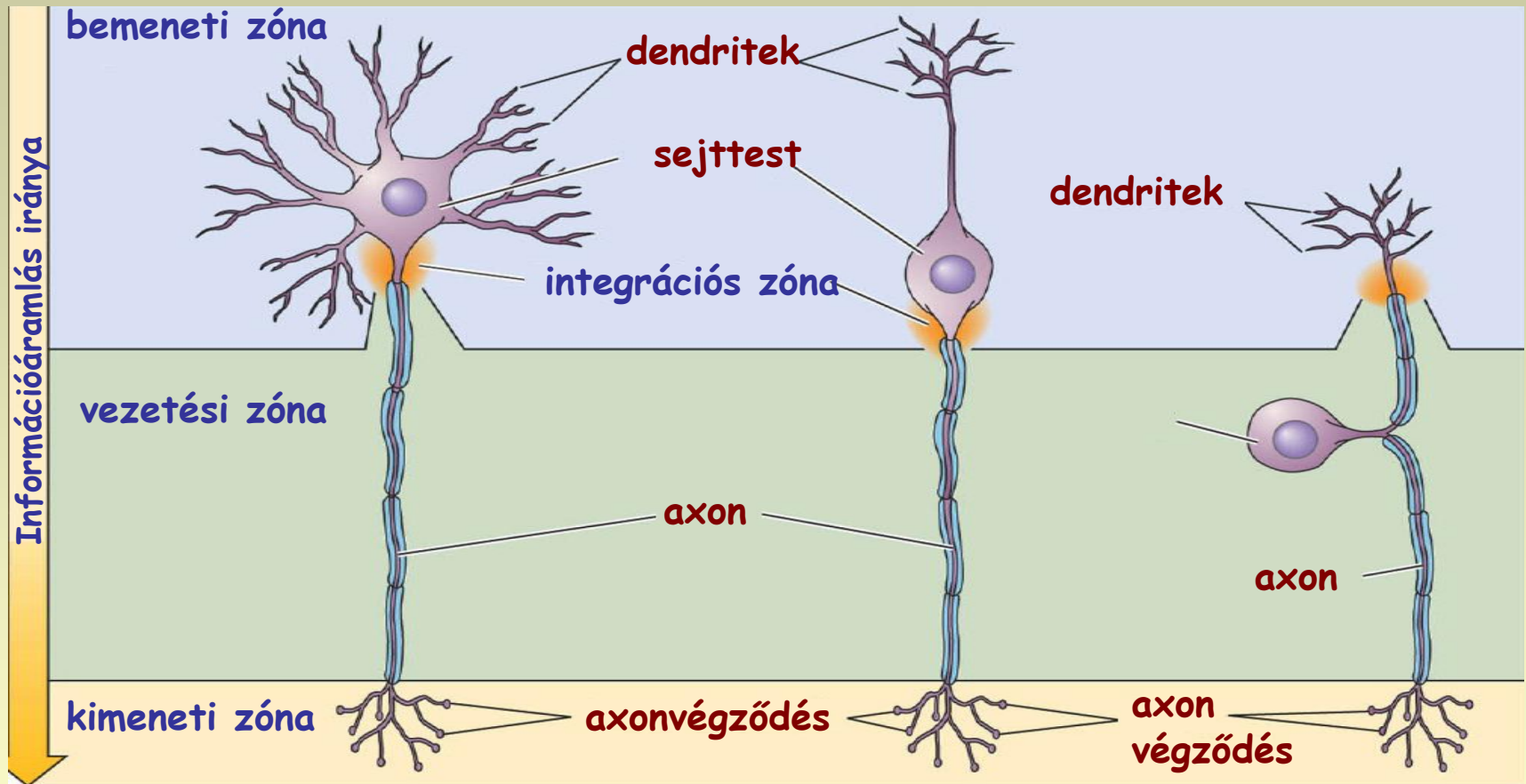

Golgi-impregnációval készült metszetek eredeti rajzai

Agykérgi sejtek képe Golgi impregnációs metszeteken

Neurontípusok

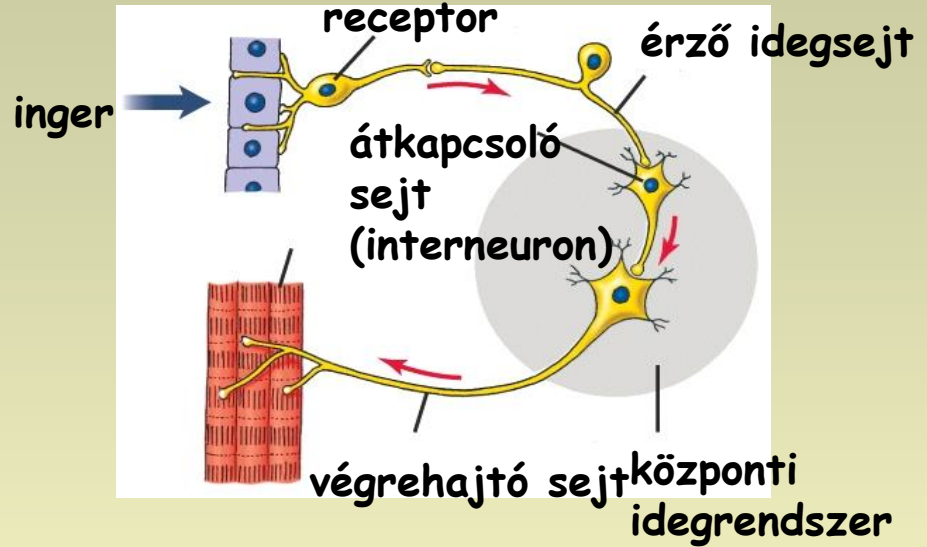
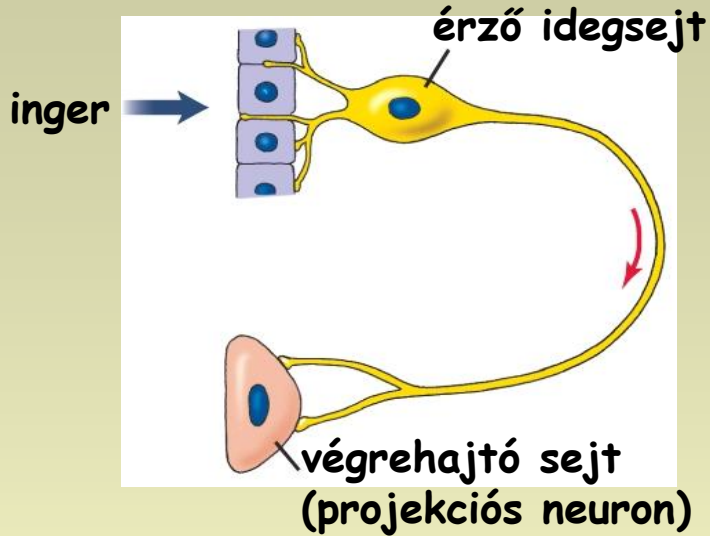

Multipoláris neuron:
sok dendritág,
egy axon

Bipoláris neuron:
egy dendrit
egy axon

Ál bipoláris neuron:
egy axon elágazásokkal

Az idegi kapcsolatok szerveződése

feltétlen reflex: a külső ingerre mindig hasonló módon adott válasz

reflex ív: a feltétlen reflexes válasz kialakulásában szerepet játszó idegsejtek láncolata

Kémiai ingerületátvitel

dendritek

sejttest

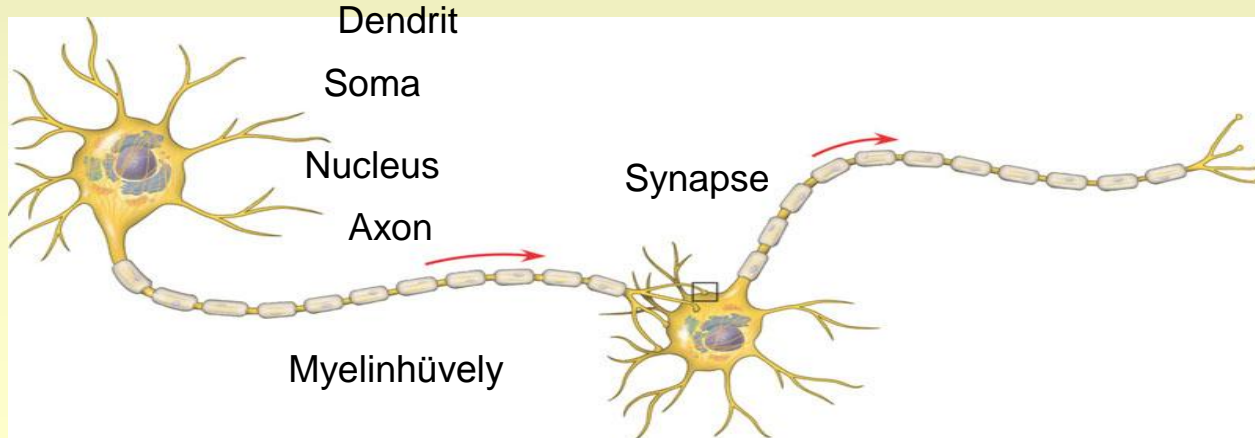
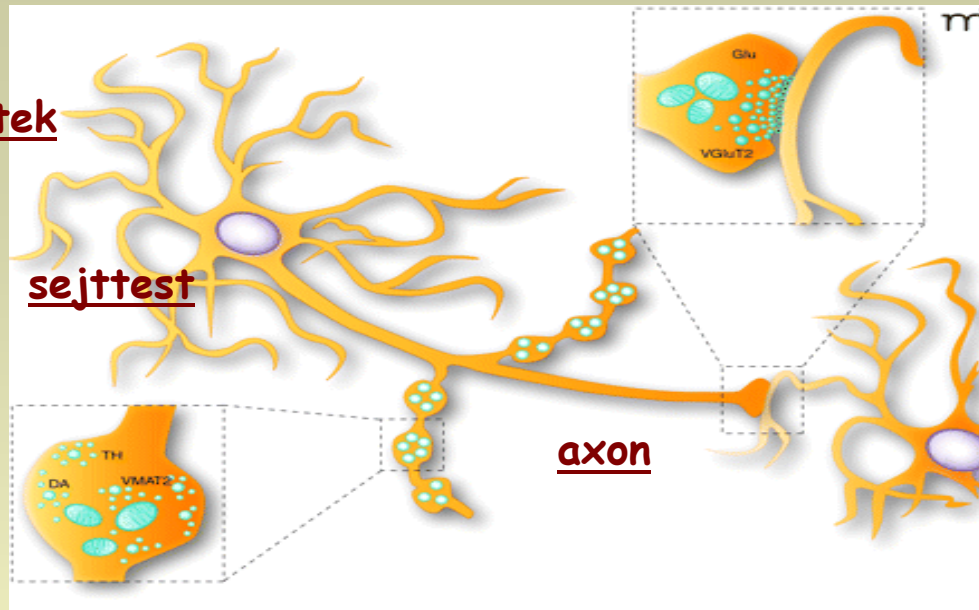
axon

szinapszis:
transzmitter fel-
szabadulás helye
az axon végződésnél

dendritek

sejttest

Varikozitás:
transzmitter fel-
szabadulás helye
az axonon

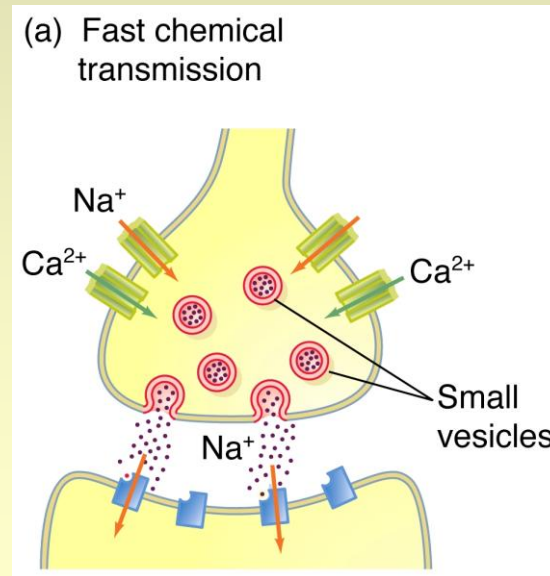
Ingerület átvivő anyagok

I. típusú szinapszisnál: serkentő aminosavak (glutaminsav, aszparaginsav)

II. típusú szinapszisnál: gátló aminosavak (γ -aminovajsav-GABA, glicin)

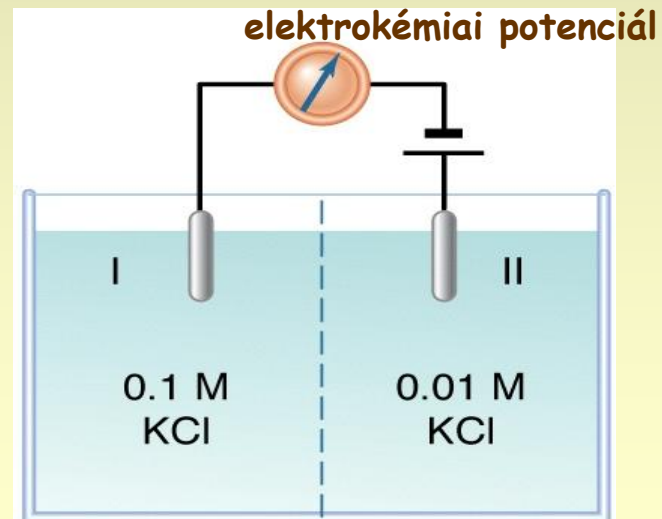
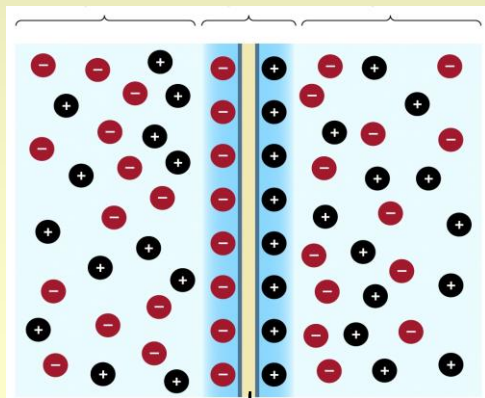
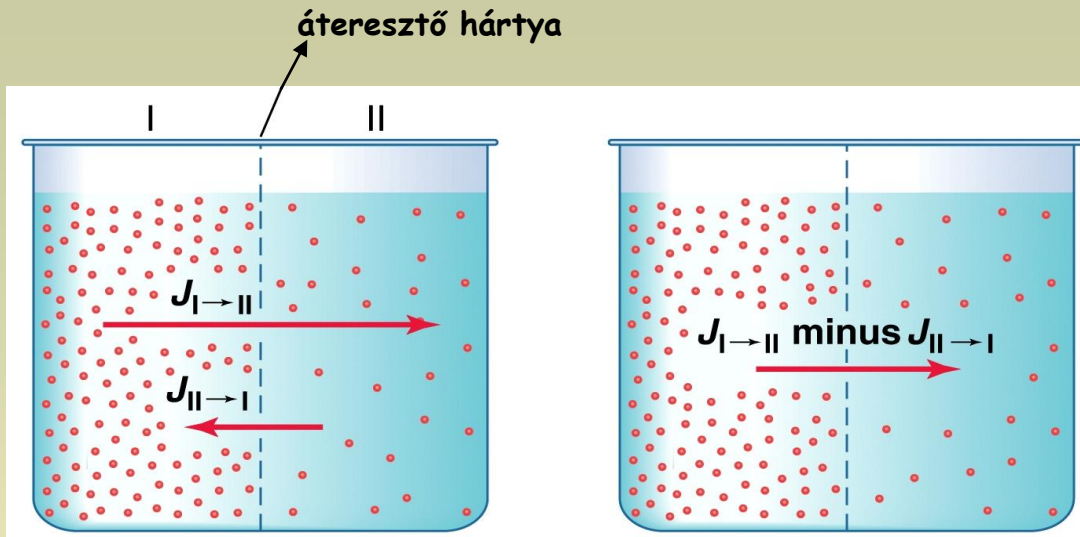
Varikozitásoknál: acetilkolin - ACh
(nincs határozott szinapszis) dopamin - DA, noradrenalin- NA, adrenalin - A
szerotonin - 5-HT, hisztamin- HIS

Modulátorok: neuropeptidek

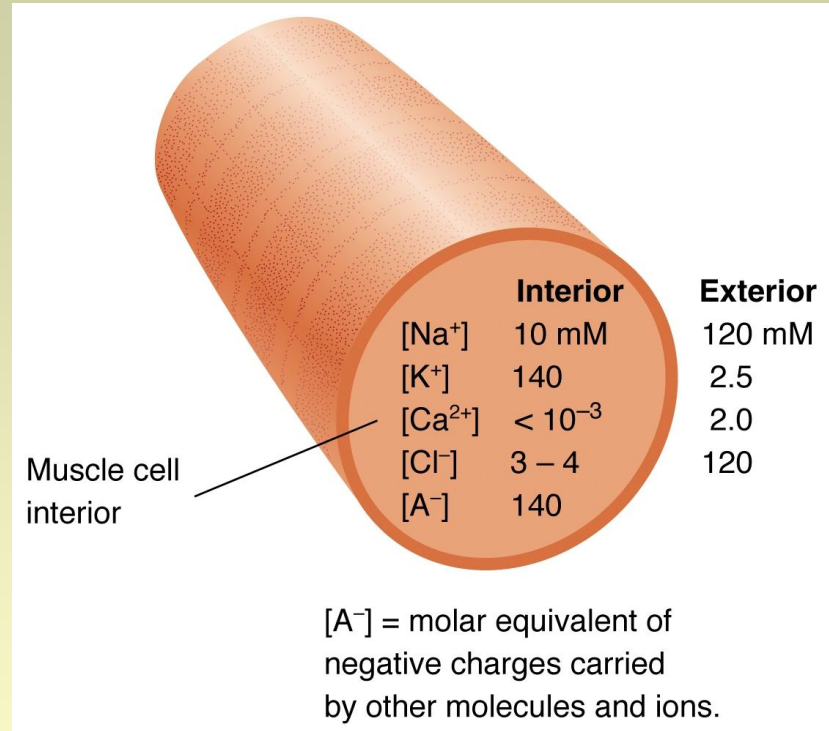
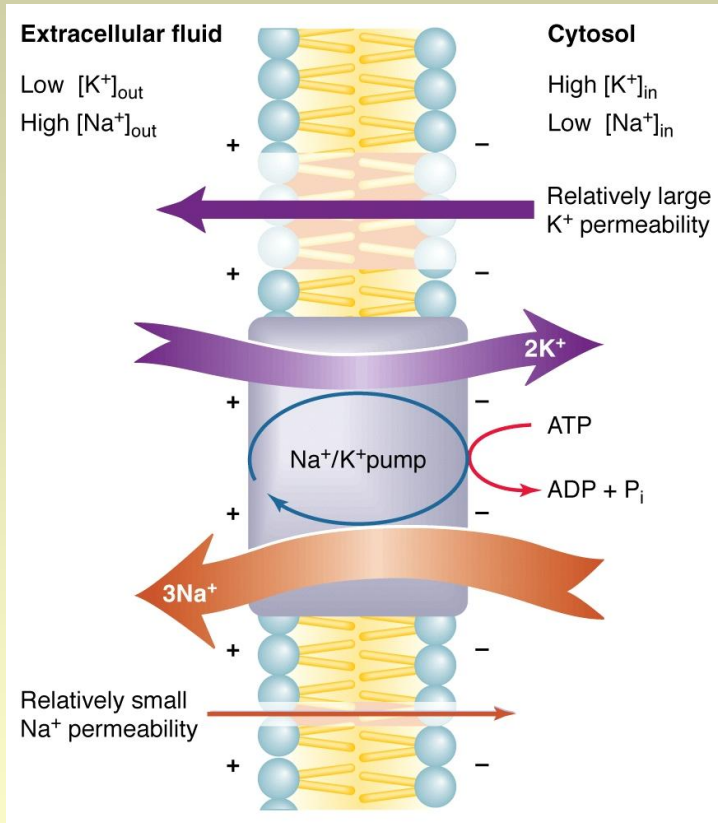

Dale principiuma

Elektrokémiai alapismeretek

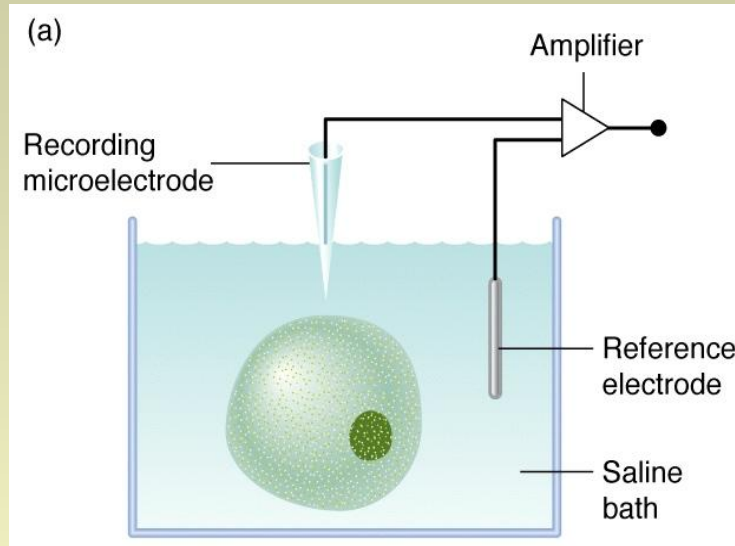
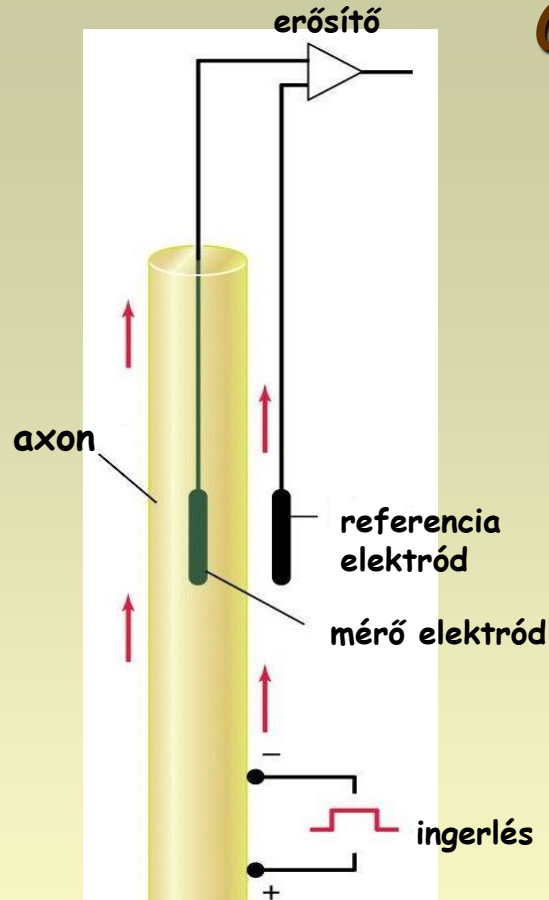

Ionpumpák és működésük eredménye

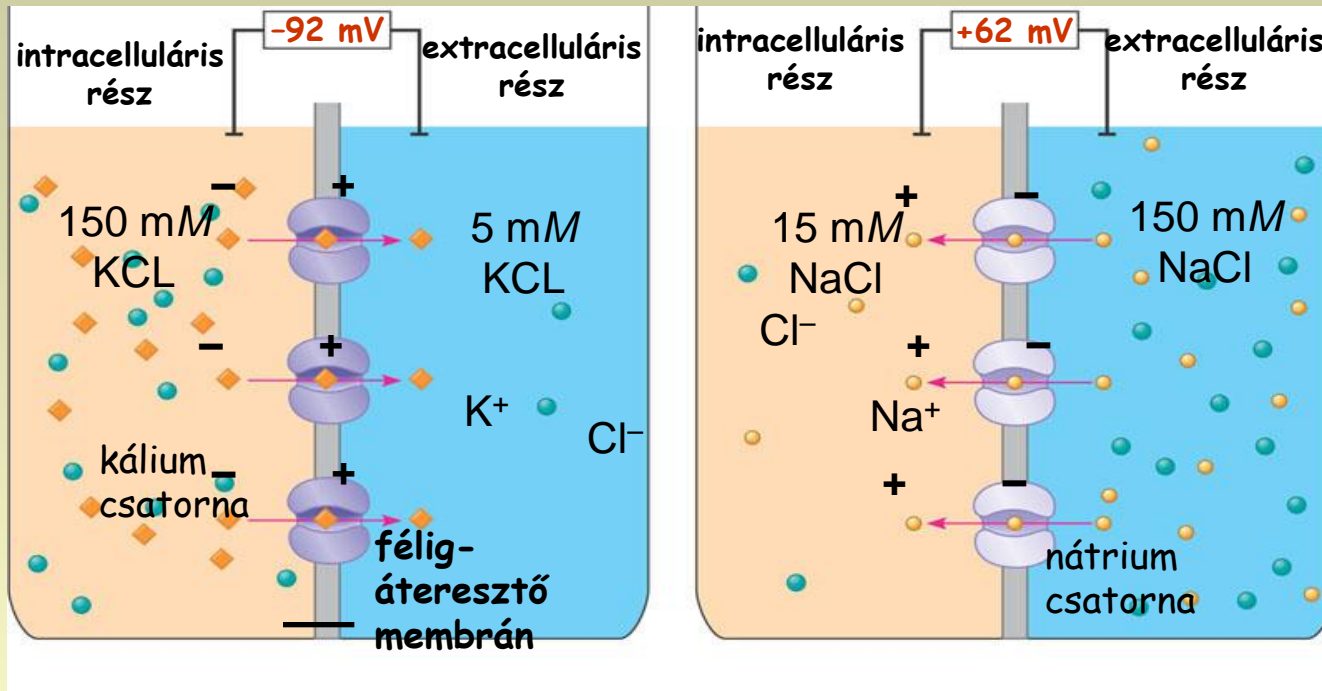

Nyugalmi membránpotenciál, Goldman-Hodgkin-Katz egyenlet

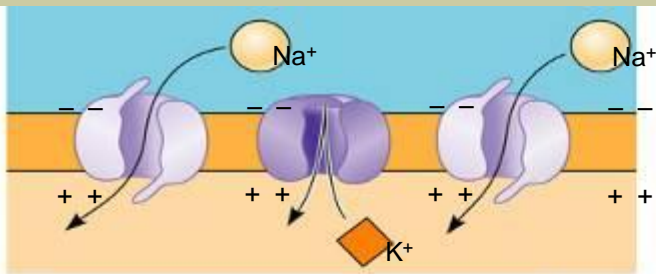
$$V_m = \frac{RT}{zF} \ln \left(\frac{p_K K_k + p_{Na} Na_k + p_{Cl} Cl_b}{p_K K_b + p_{Na} Na_b + p_{Cl} Cl_k} \right)$$

Elektrokémiai potenciálok

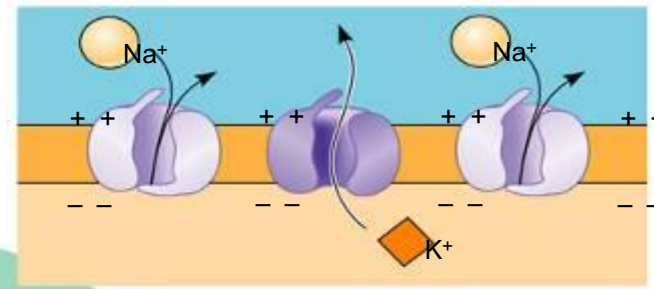

Feszültség függő ioncsatornák aktivációja

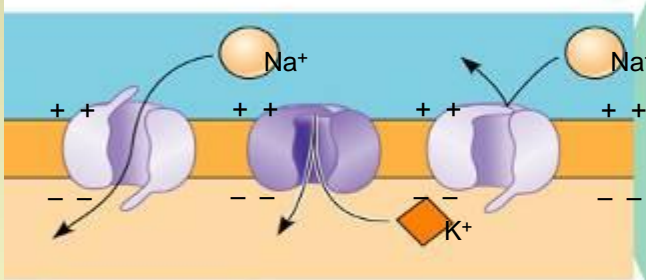
Membránpotencial változások

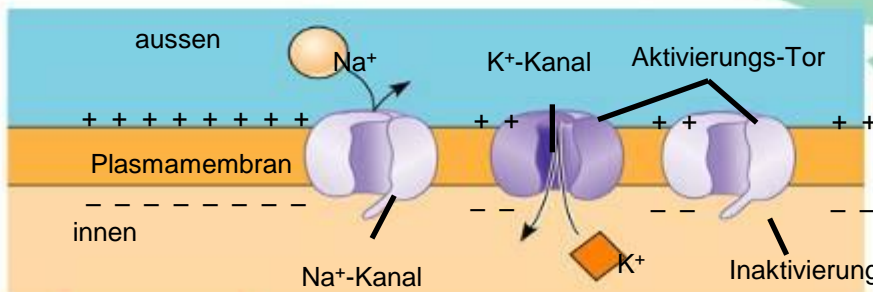
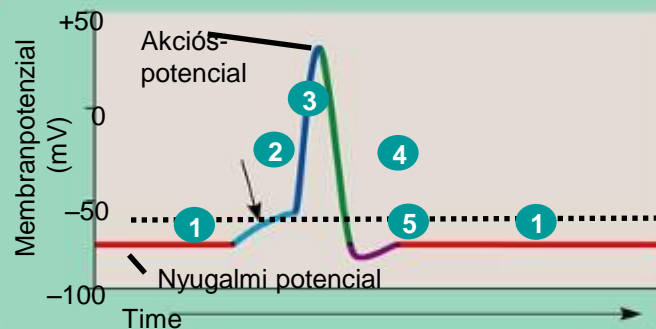
3 Depolarizáció: minden aktiválható Na⁺ csatorna kinyílt → Na⁺ influx

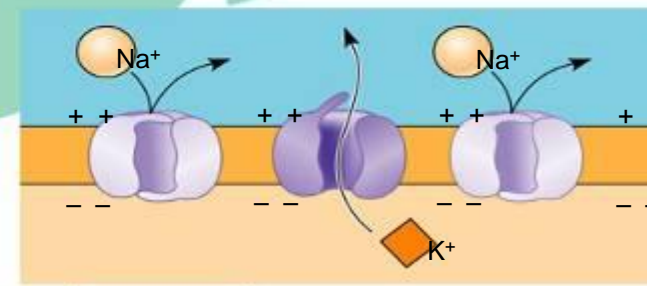
4 Repolarizációs szakasz: Na⁺ csatornák inaktíválódnak, K⁺ csatornák nyílnak → K⁺ efflux

2 Depolarizáció: minden aktiválható Na⁺ csatorna nyílik

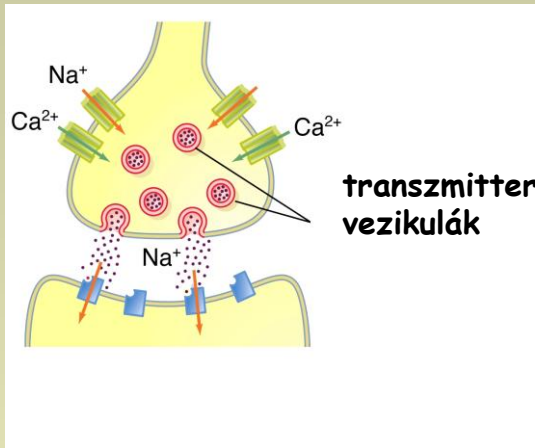

1 Nyugalmi áll.: minden aktiválható csatorna zárva

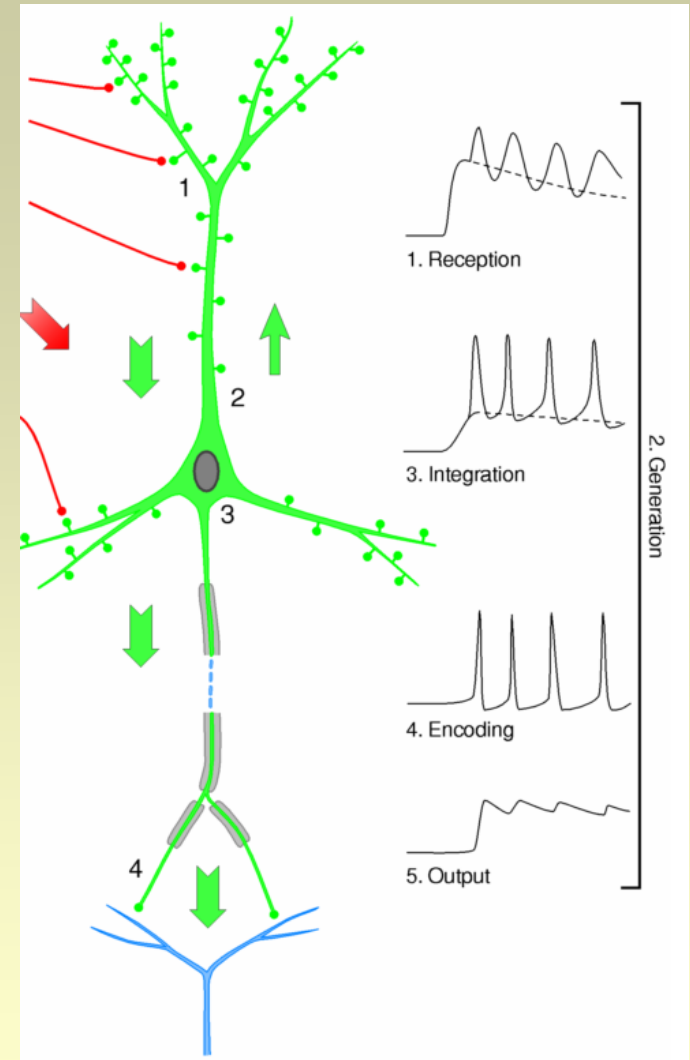
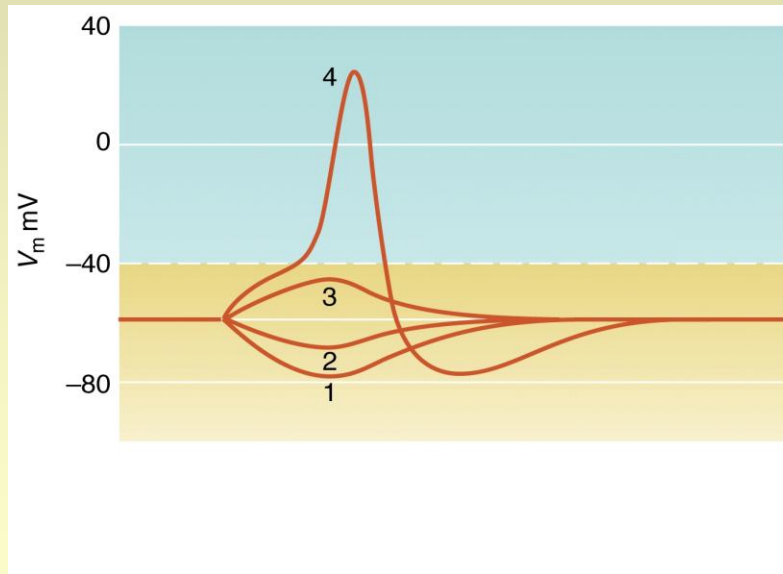

5 Utópotencial: Na⁺ csatornák nem átjárhatók, a K⁺ csatornák még továbbra is nyitva → további K⁺ efflux

Kémiai és elektromos aktiváció

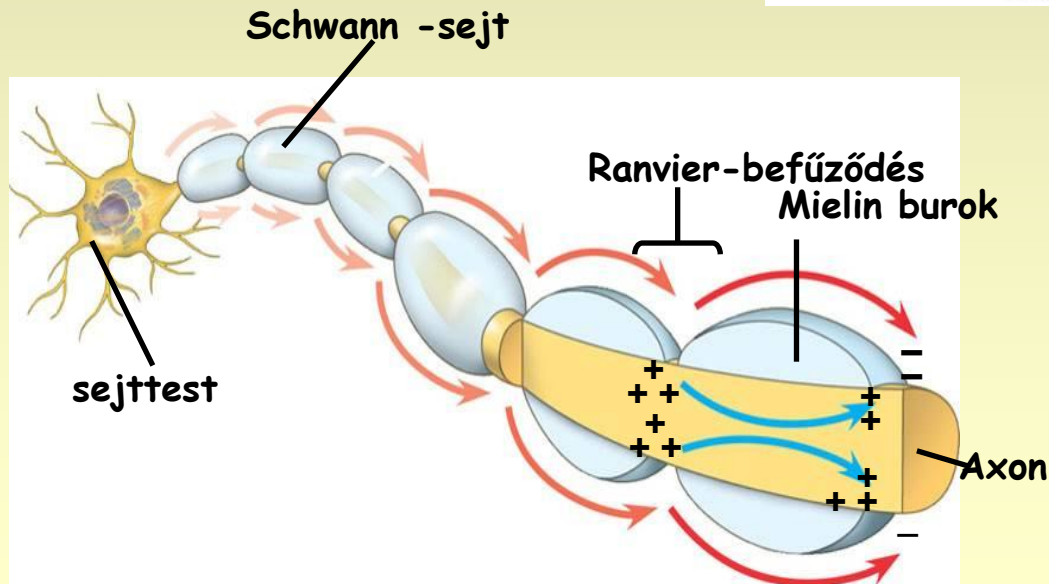
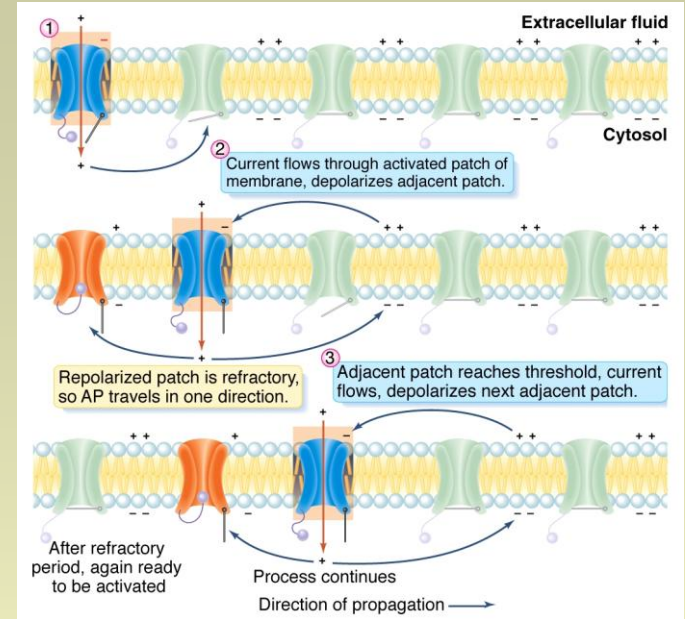
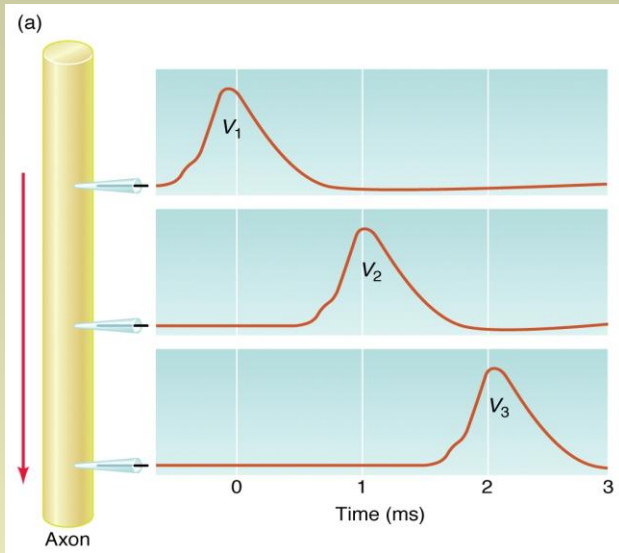

Szinaptikus potenciálok
1,2: IPSP
3: EPSP
4: akciós potenciál (AP)

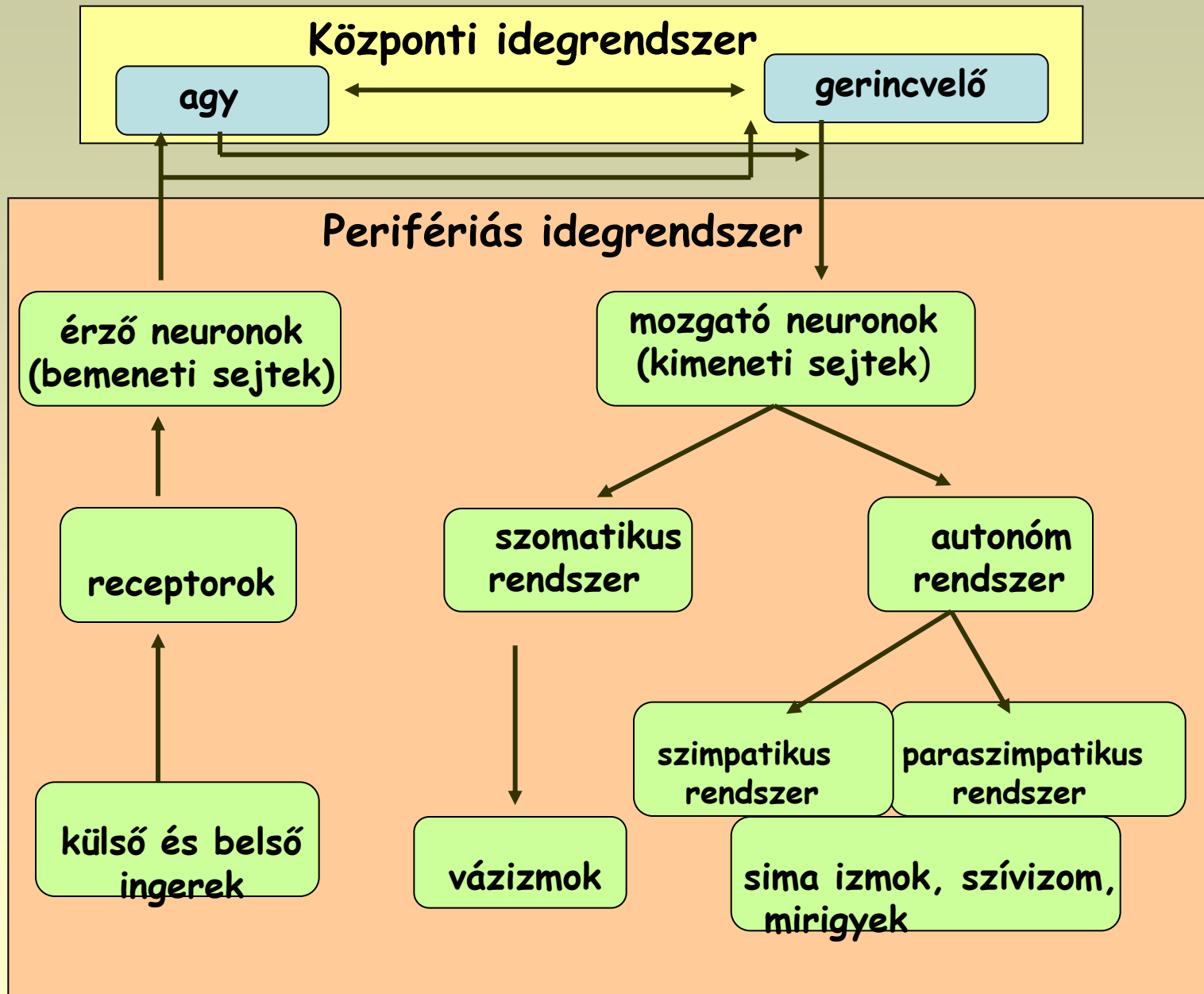

Szinaptikus potenciálok: amplitúdó függ a transzmitter mennyiségtől
Csúcpotenciál (akciós potenciál): minden vagy semmi jellegű aktiváció

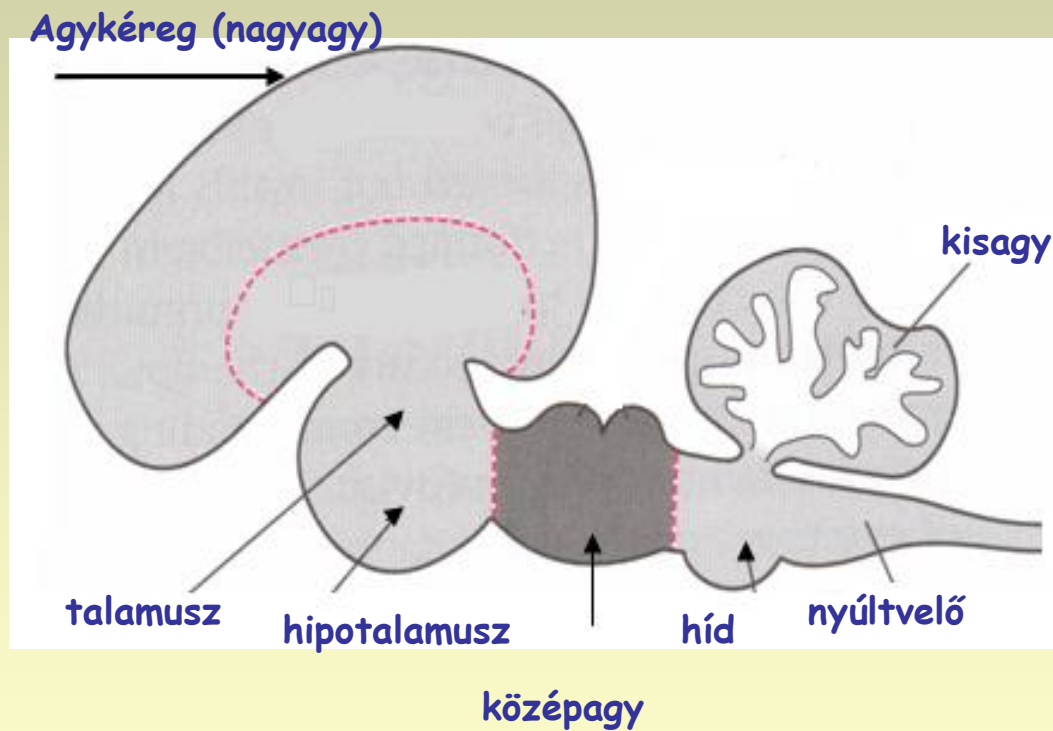
Ingerületvezetés az axonokon

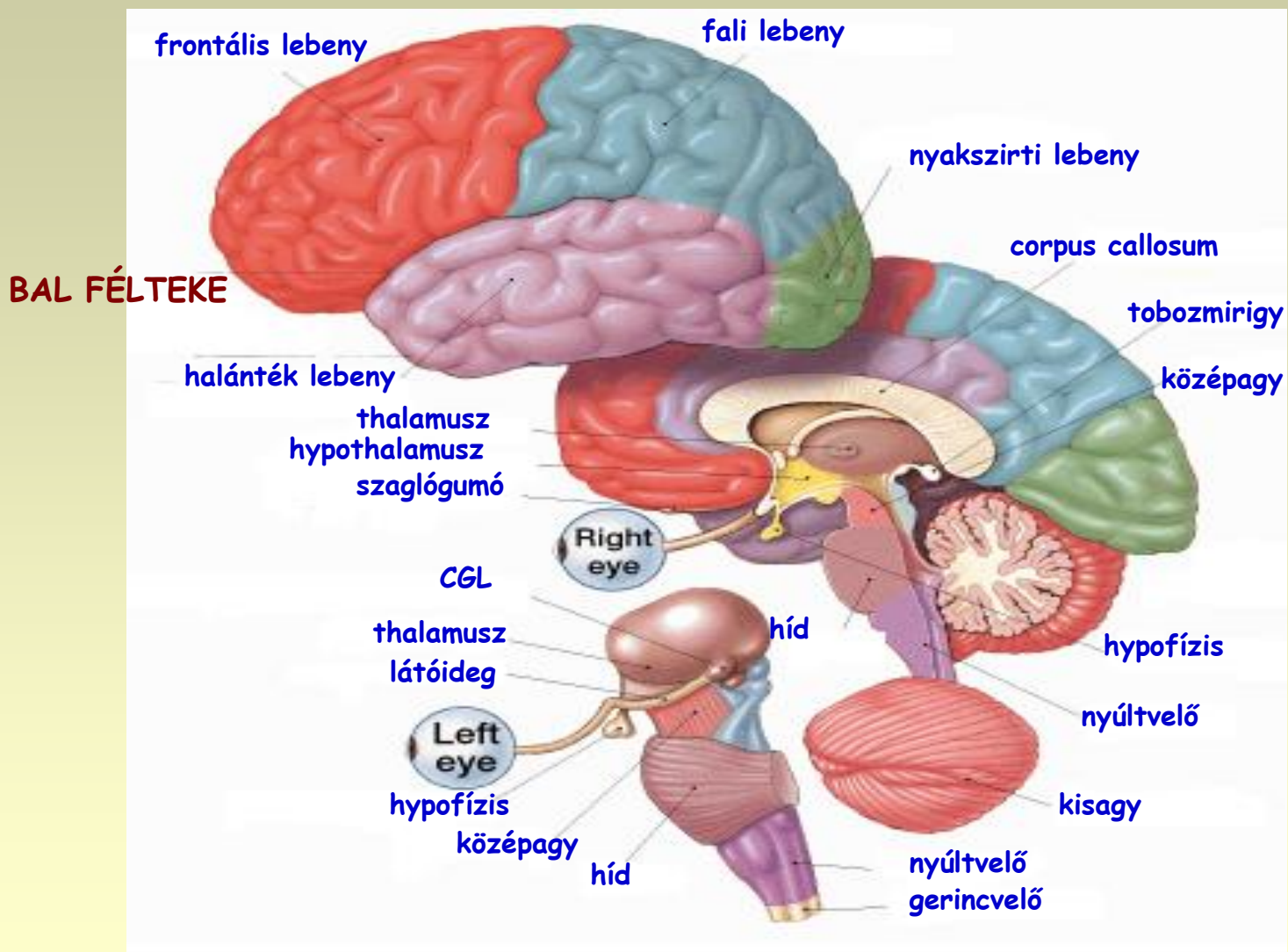
Az idegrendszer szerveződése

Az agy általános felépítése

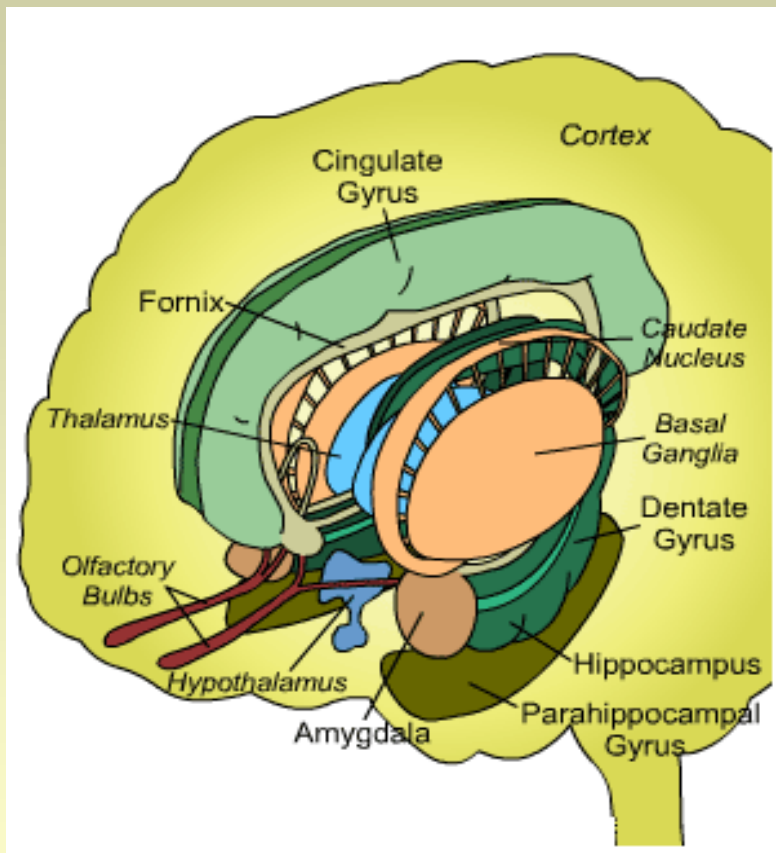
Az emberi központi idegrendszer struktúrái

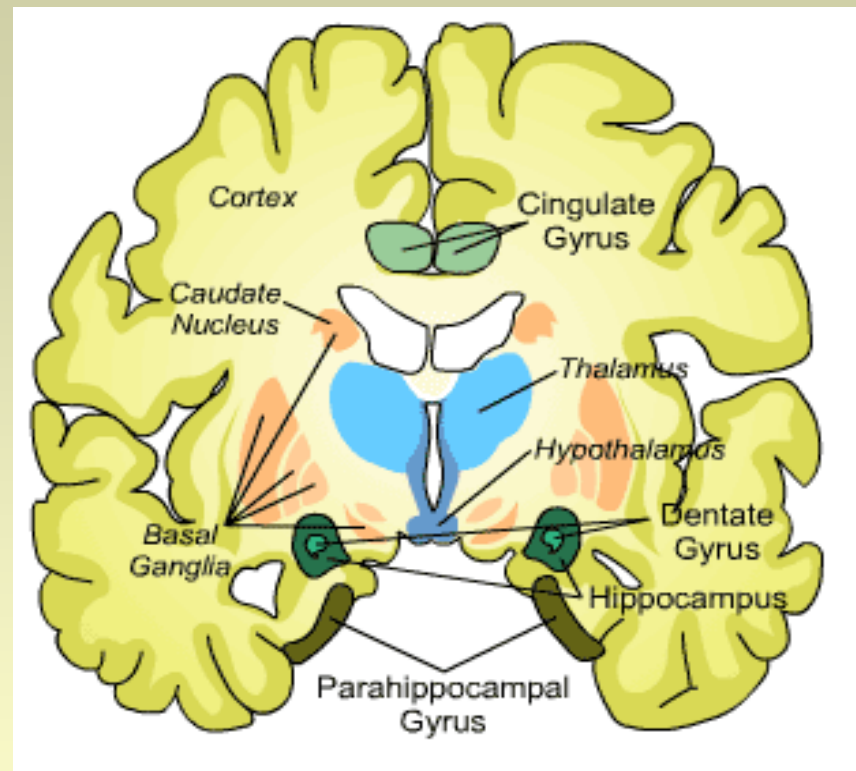

Az emberi agy belső felépítése (limbikus struktúrák)

belső szerkezeti kép

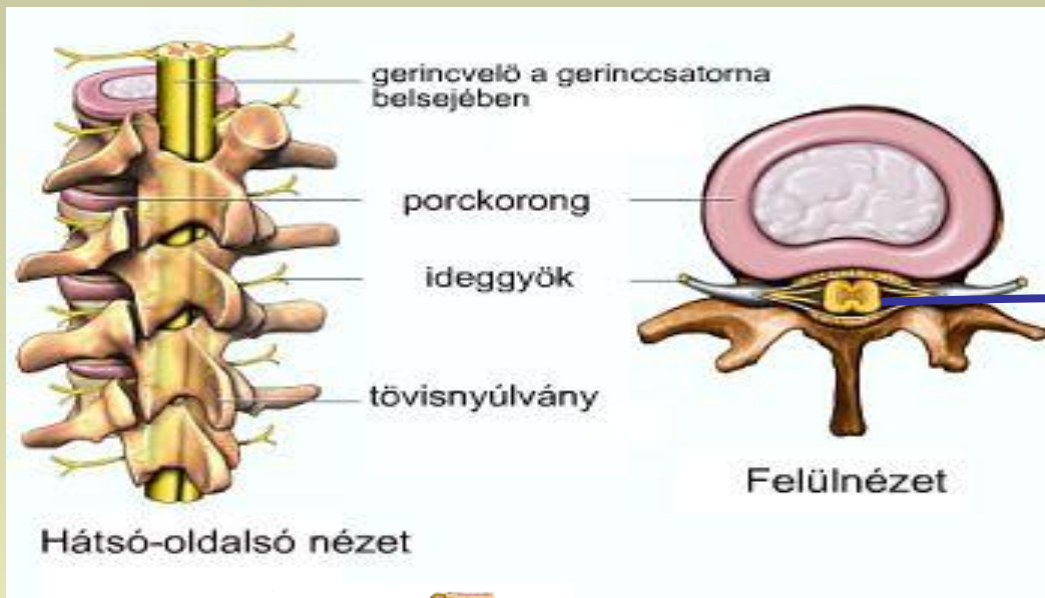

koronális metszeti kép

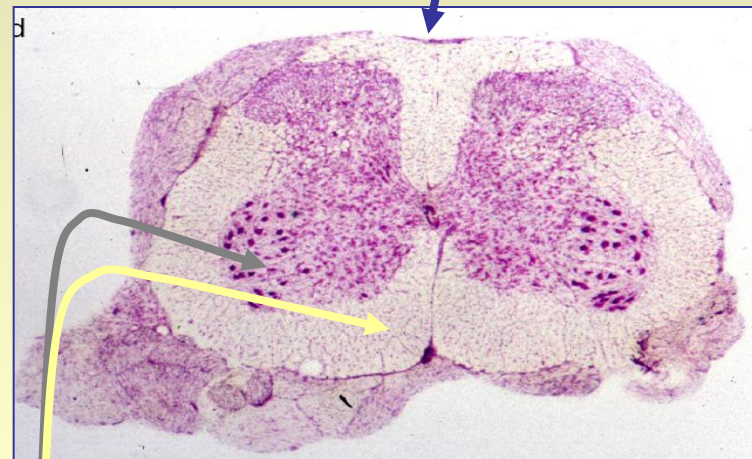
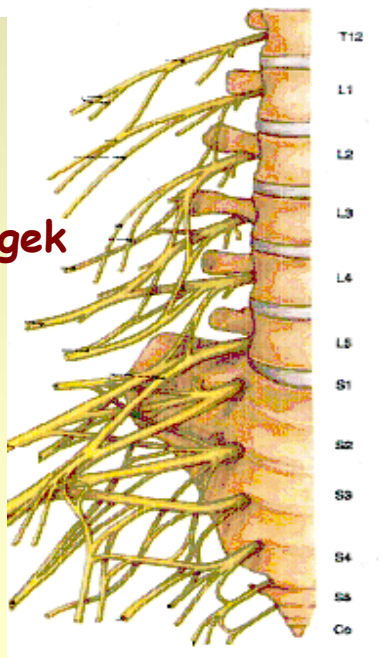

a színjelölés a két ábrán azonos

A gerincvelő felépítése

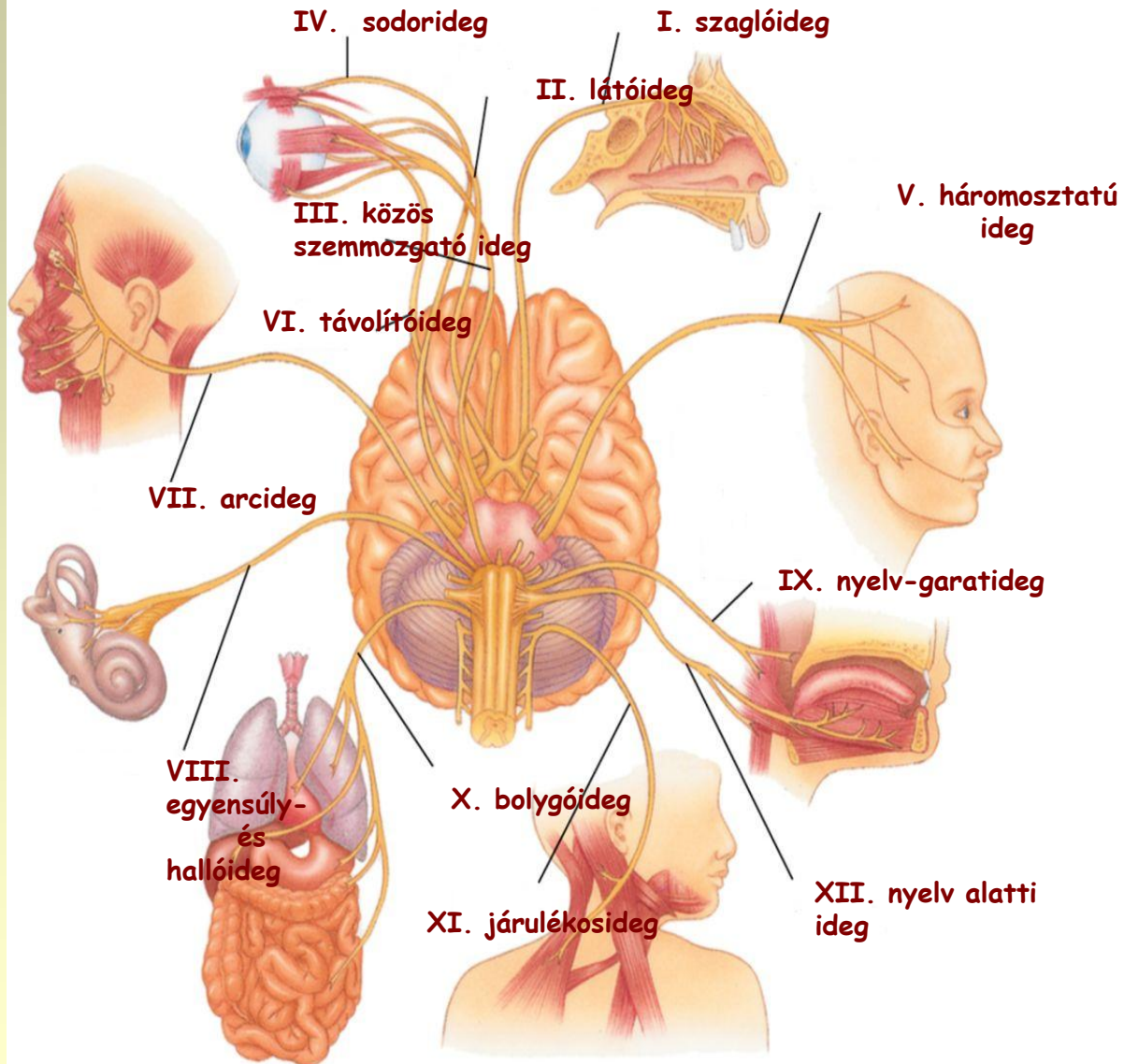

gerincvelői idegek kilépése

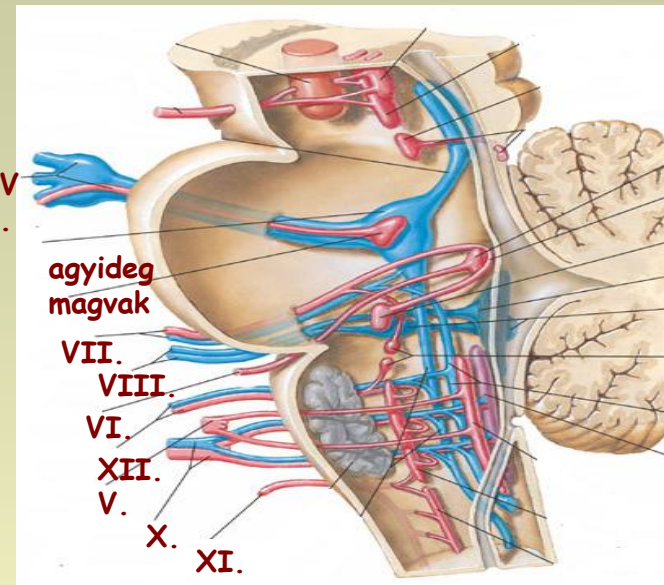
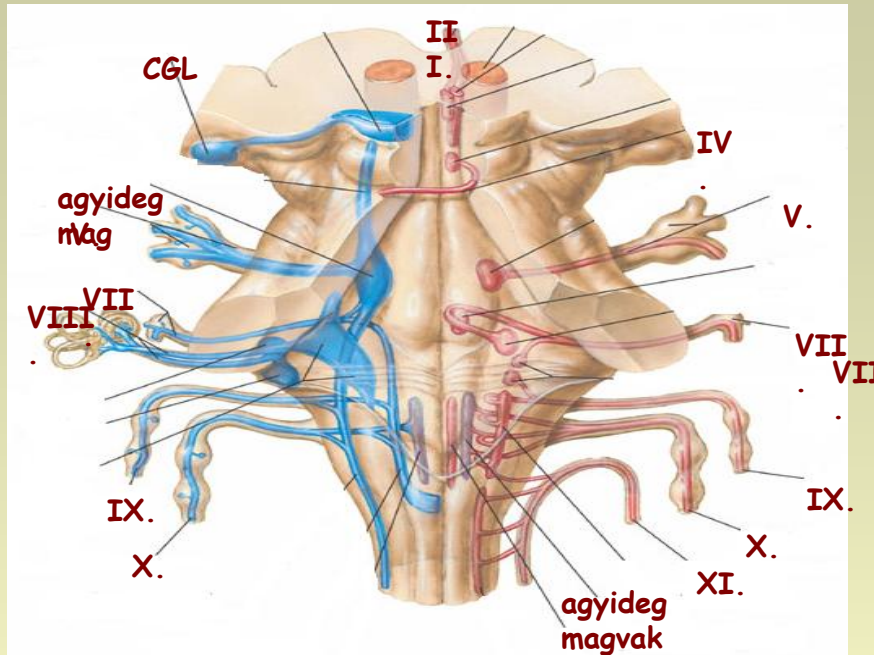

a gerincvelő keresztmetszeti szövettani képe belül szürkeállomány (sejtek) kívül fehérállomány (axonok alkotta fel- és leszálló pályák)

Agyidegek

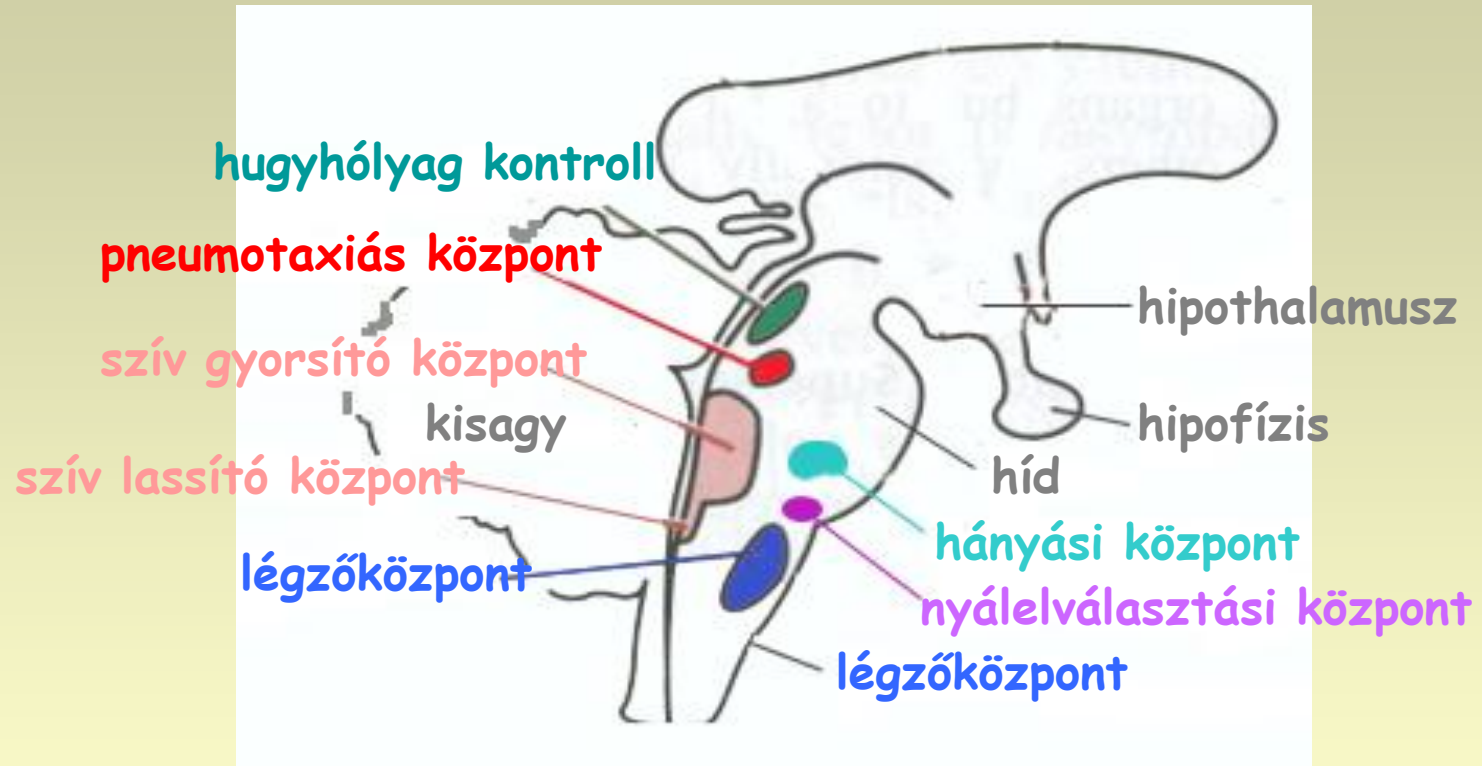
Az agytörzsből kilépő agyidegek és magvaik

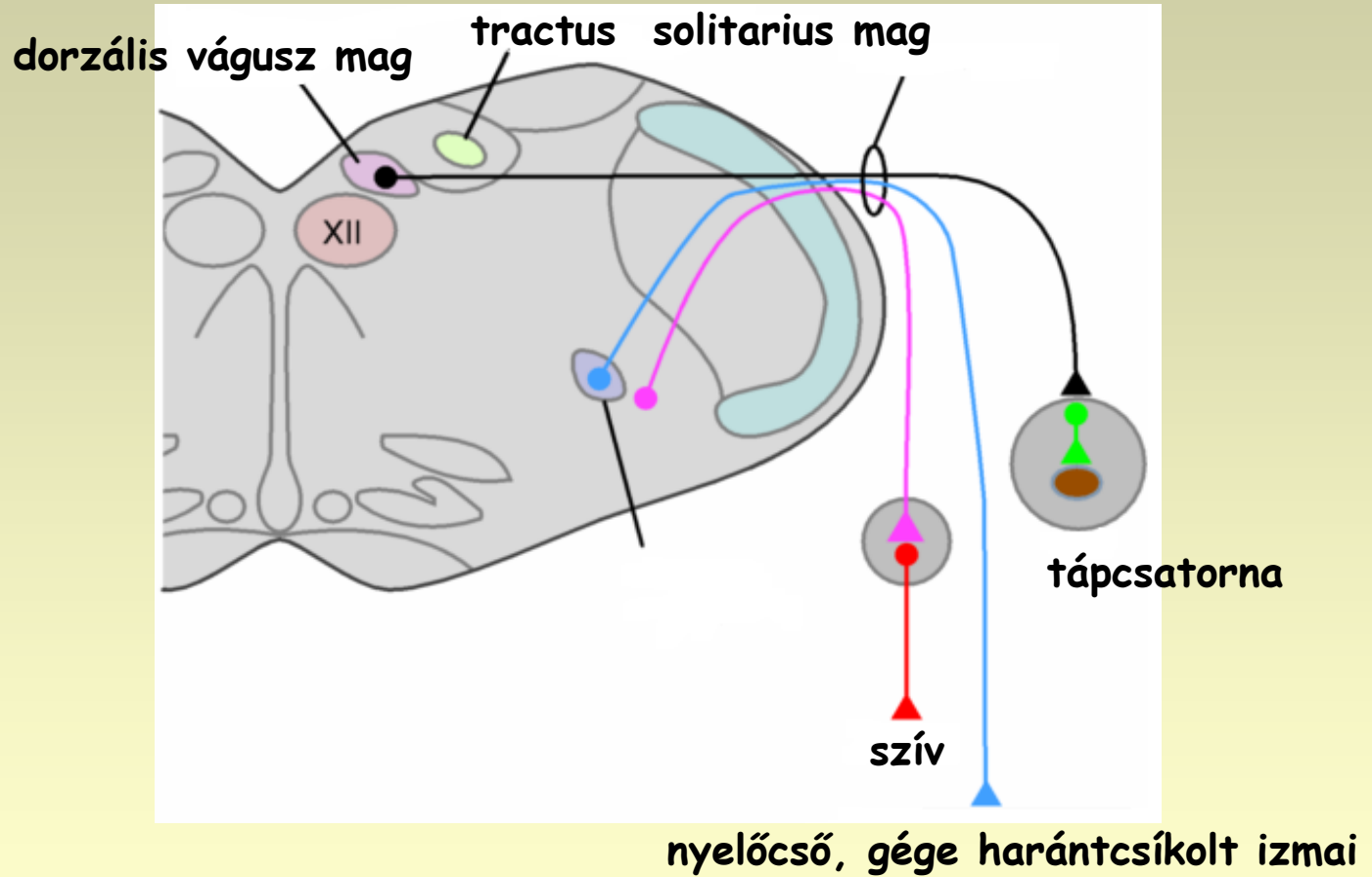
 afferens, bevezető szár
 efferens, kivezető szár

- I. szaglóideg
- II. látóideg
- III. közös szemmozgató ideg
- IV. szorideg
- V. háromszagú ideg
- VI. távolítóideg
- VII. arcideg
- VIII. egyensúly- és hallóideg
- IX. nyelv-garatideg
- X. bolygóideg
- XI. járulékosideg
- XII. nyelv alatti ideg

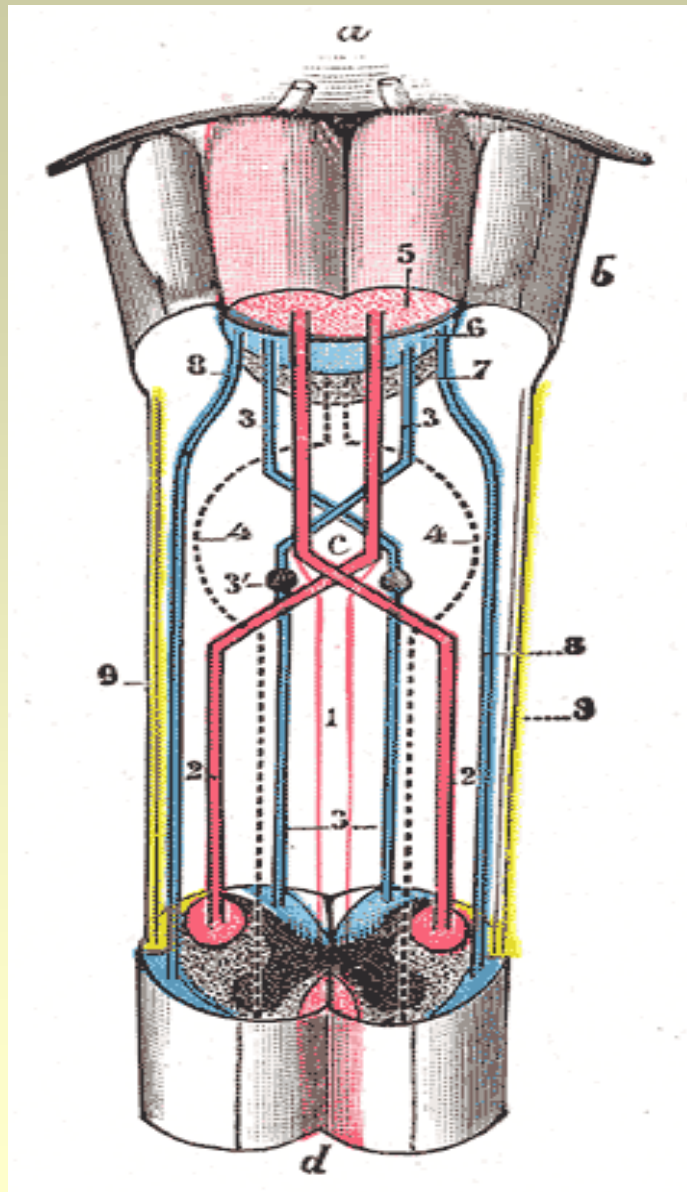
Agytörzsi szabályozó pözpontok

Nyúltvelői vegetatív idegek

A gerincvelői pályák szerveződése

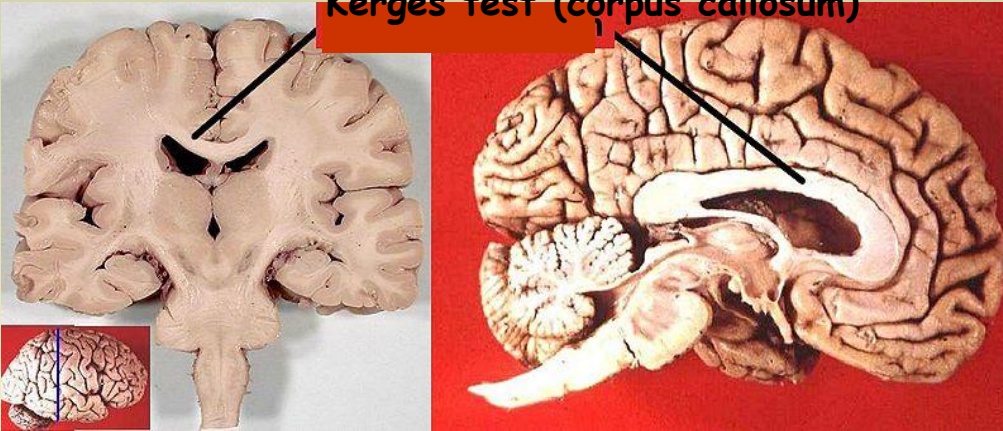
1. Anterior cerebrospinal fasciculus (piros).
2. Lateral cerebrospinal fasciculus (piros).
3. Sensory tract (fasciculi gracilis et cuneatus) (kék). 3'. Gracile and cuneate nuclei.
4. Antero-lateral proper fasciculus
5. Pyramidális pálya
6. Lemniscus pálya
7. Medial longitudinal fasciculus.
8. Ventral spinocerebellar fasciculus (kék).
9. Dorsal spinocerebellar fasciculus (sárga).

Agykérgi pályák

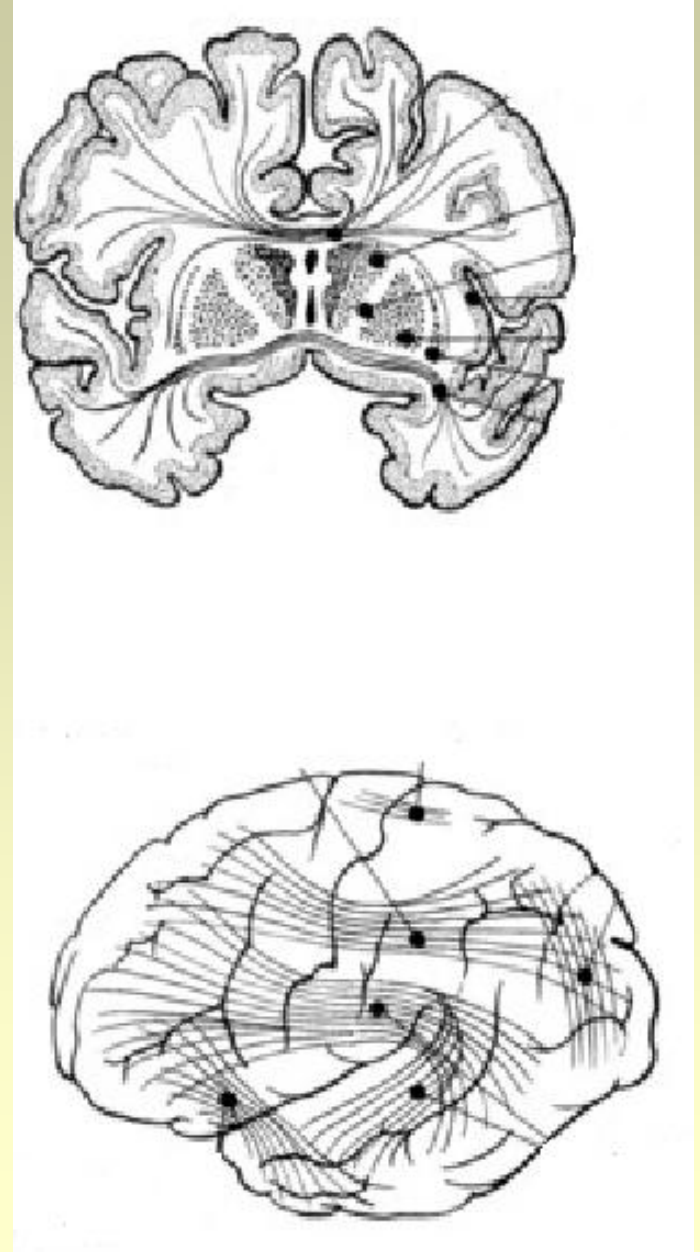
jobb félteke

bal félteke

Kérges test (corpus callosum)

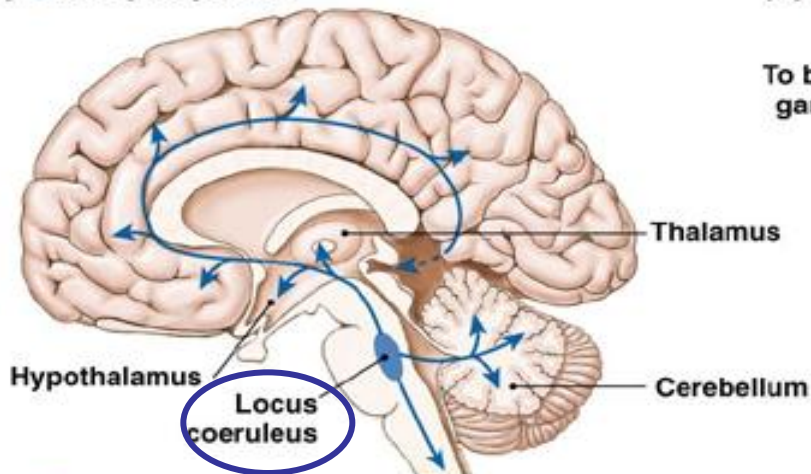
agy

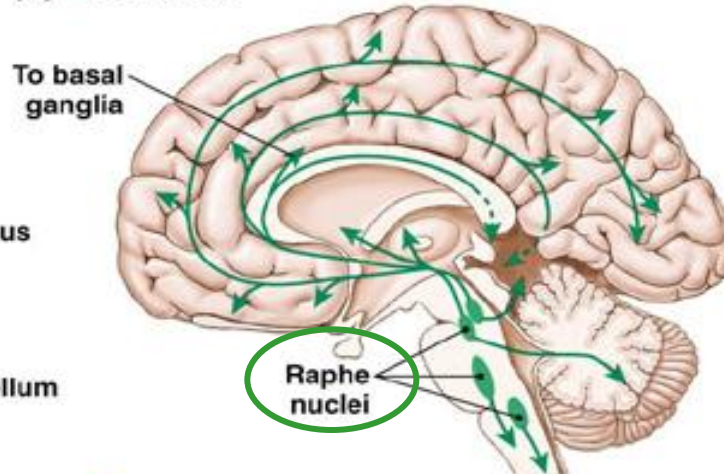

Agytörzsi pályák emberben

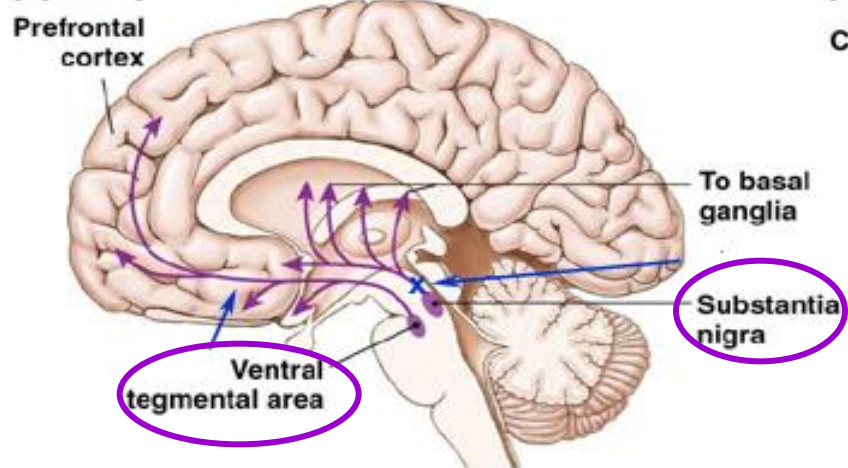
(a) ● Norepinephrine

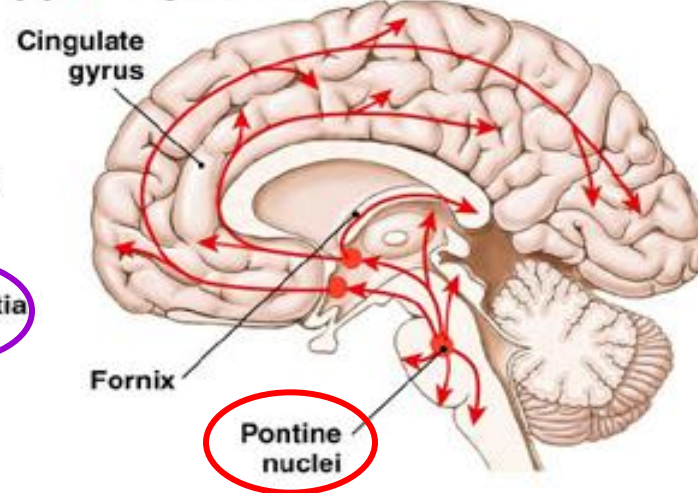
(b) ● Serotonin

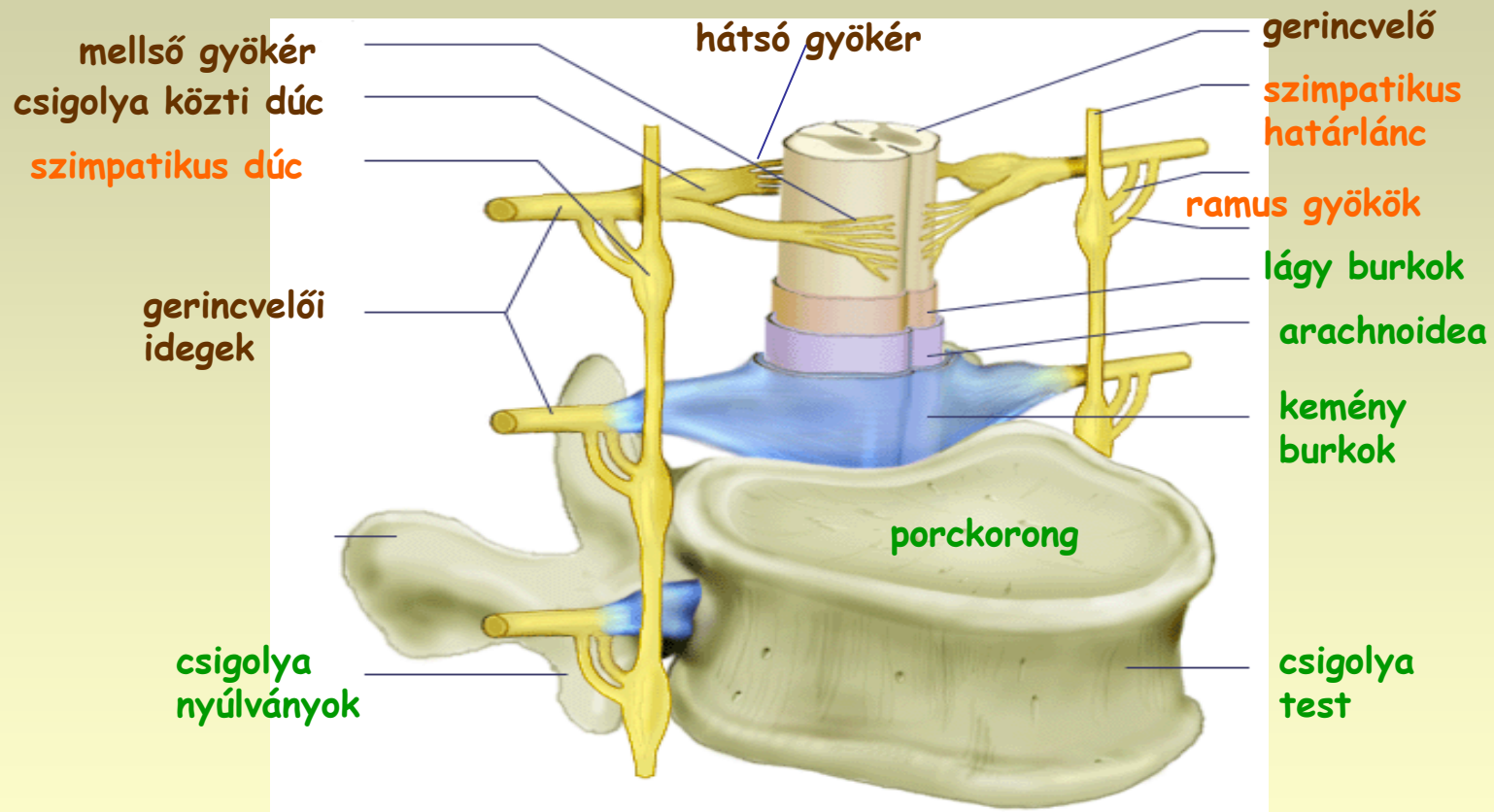
(c) ● Dopamine

(d) ● Acetylcholine

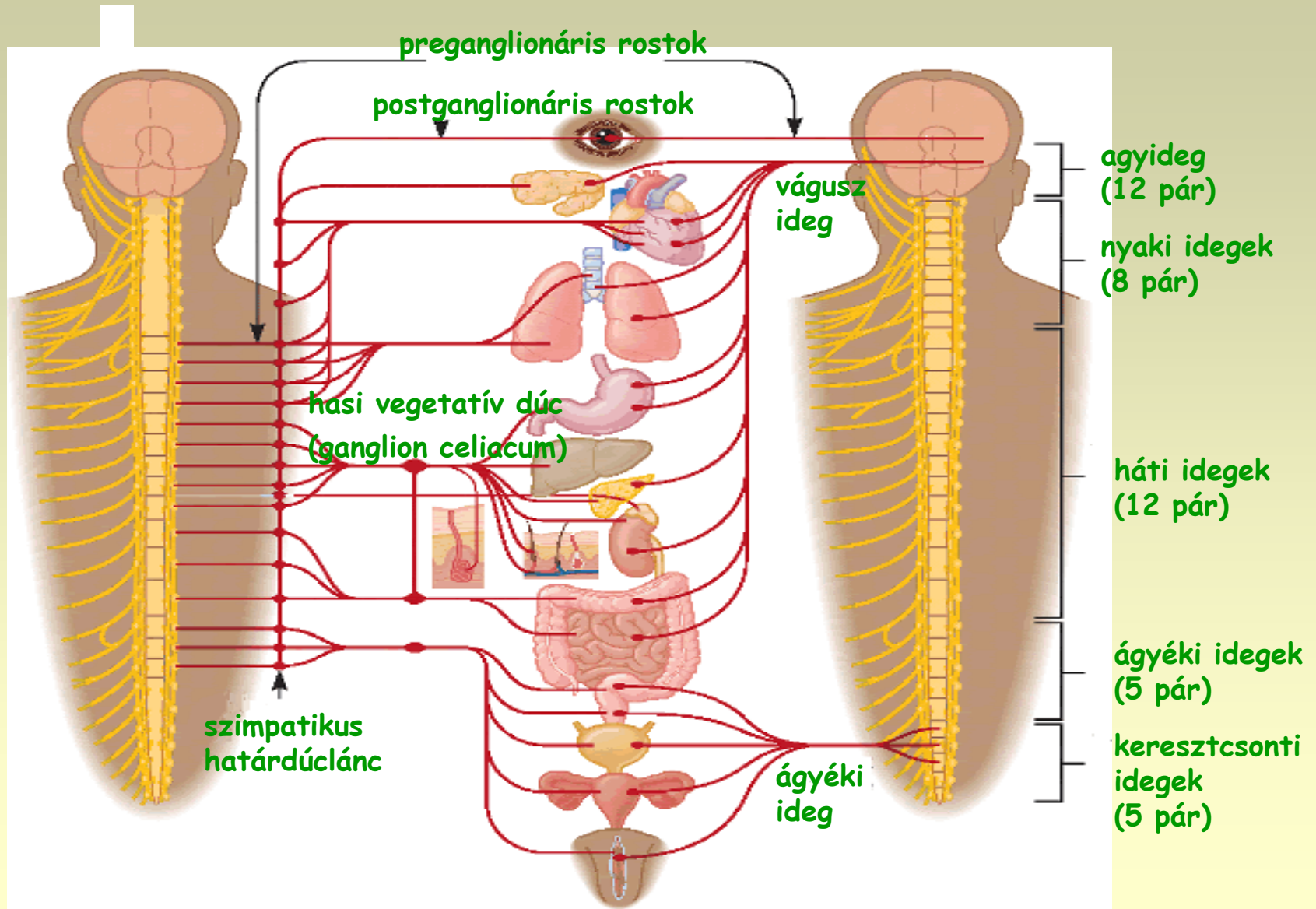
A környéki idegrendszer szerveződése II.

Vegetatív idegrendszer

szimpatikus rendszer

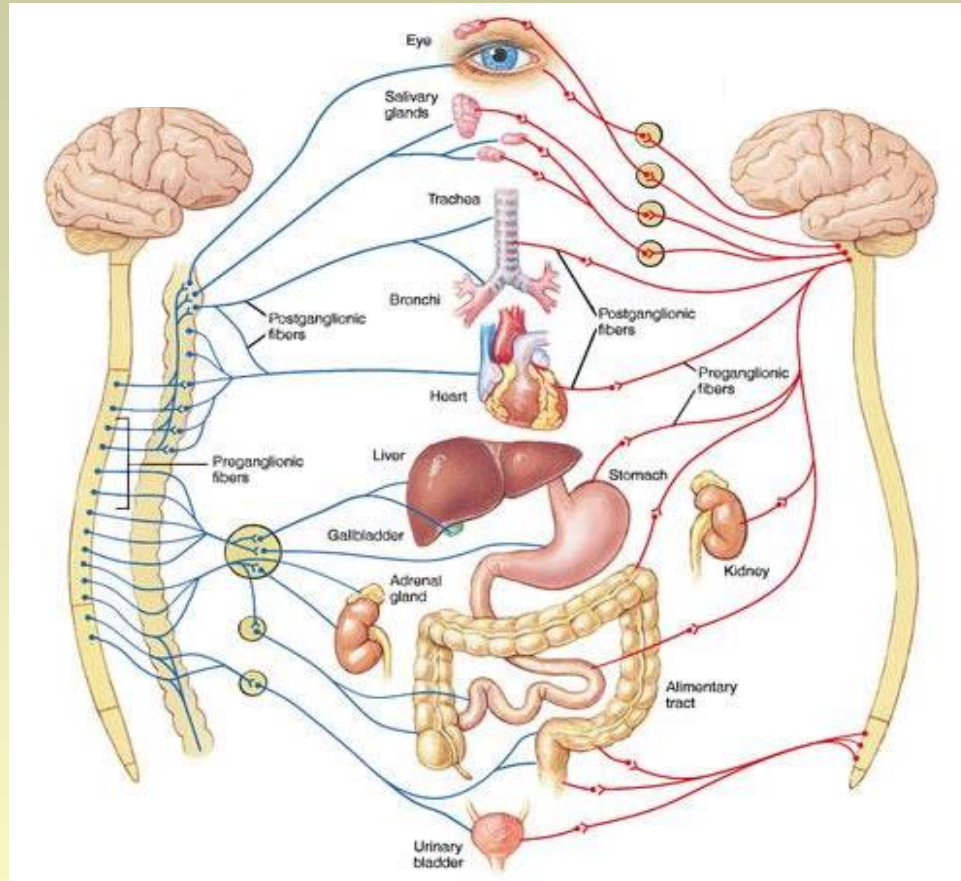
paraszimpatikus rendszer

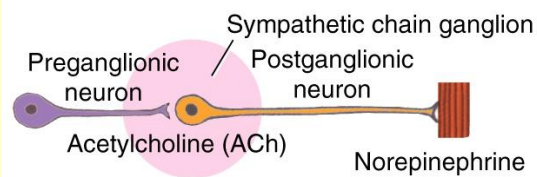
A vegetatív idegrendszer szerveződése

Szimpatikus idegrendszer

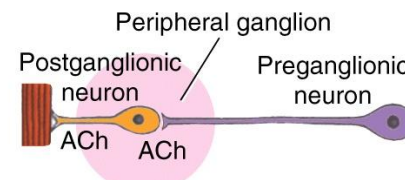
Paraszimpatikus idegrendszer

Sympathetic

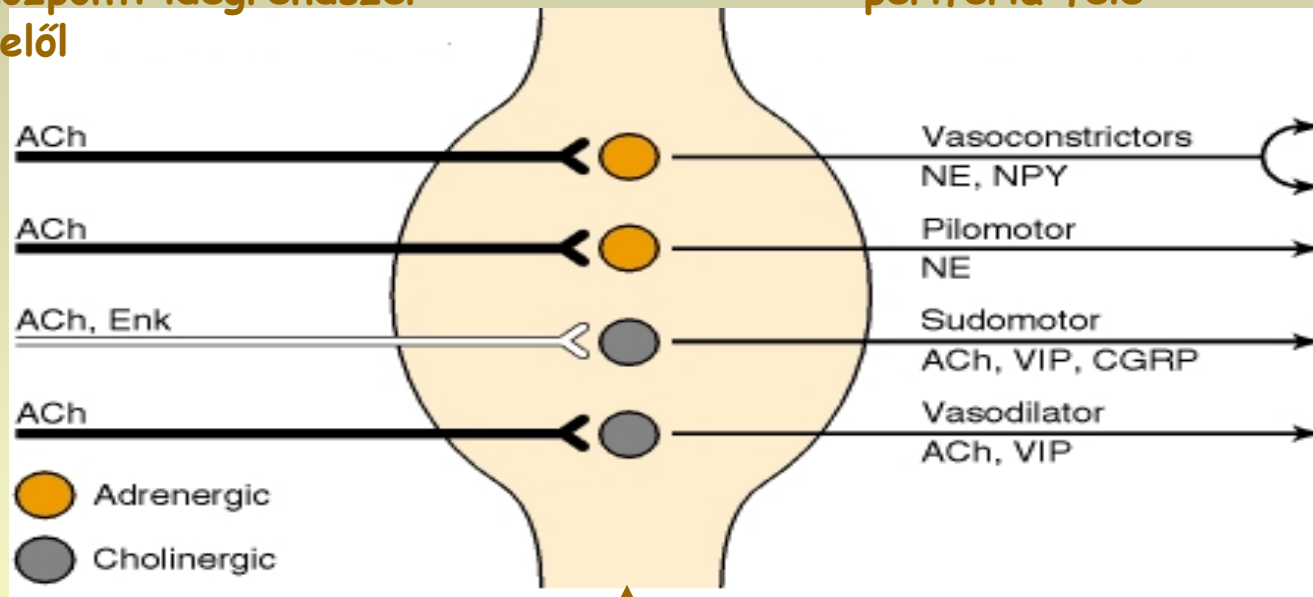
Parasympathetic

A vegetatív idegrendszer szerveződése

preganglionáris rostok
(idegek)
központi idegrendszer
felől

postganglionáris rostok
(idegek)
periféria felé

bőr
izom

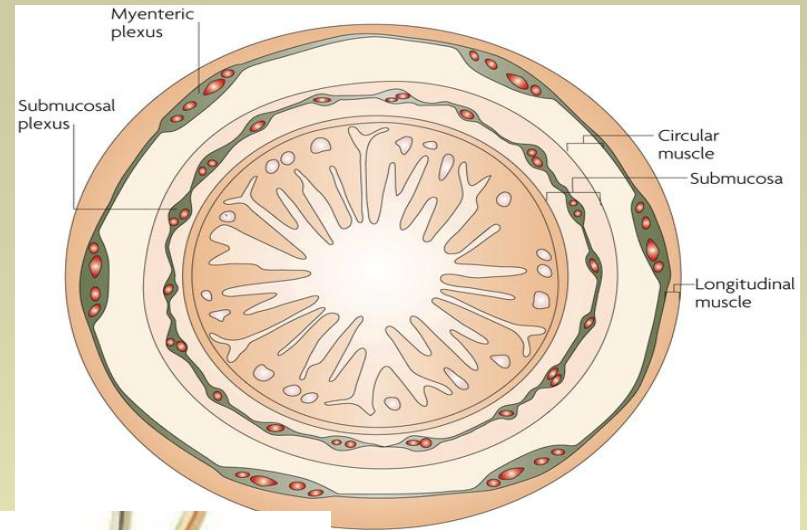
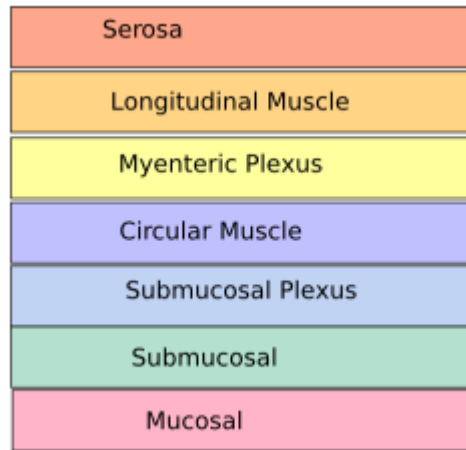
haj, szőrök

nyálmirigy

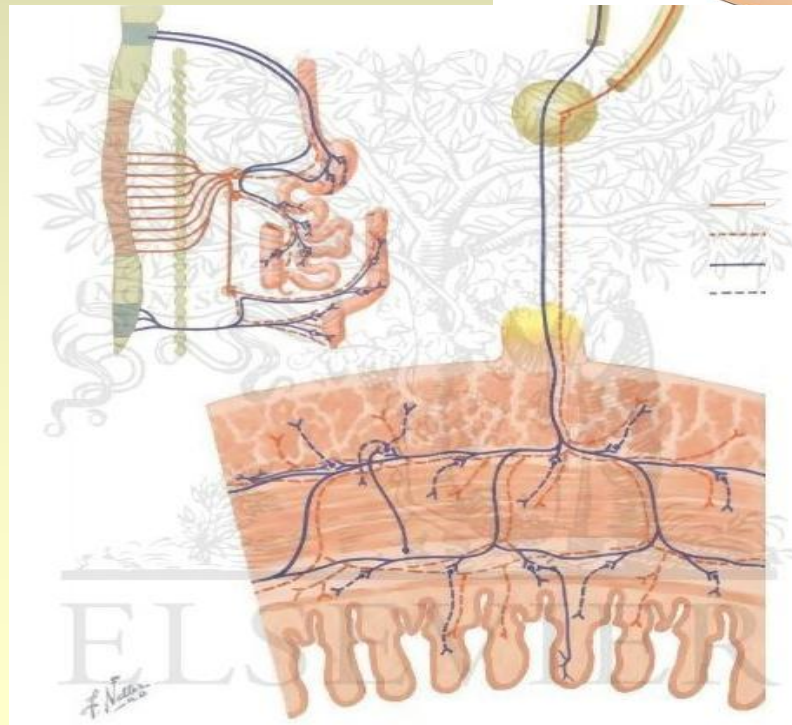
nyálmirigy

vegetatív idegrendszeri dúc

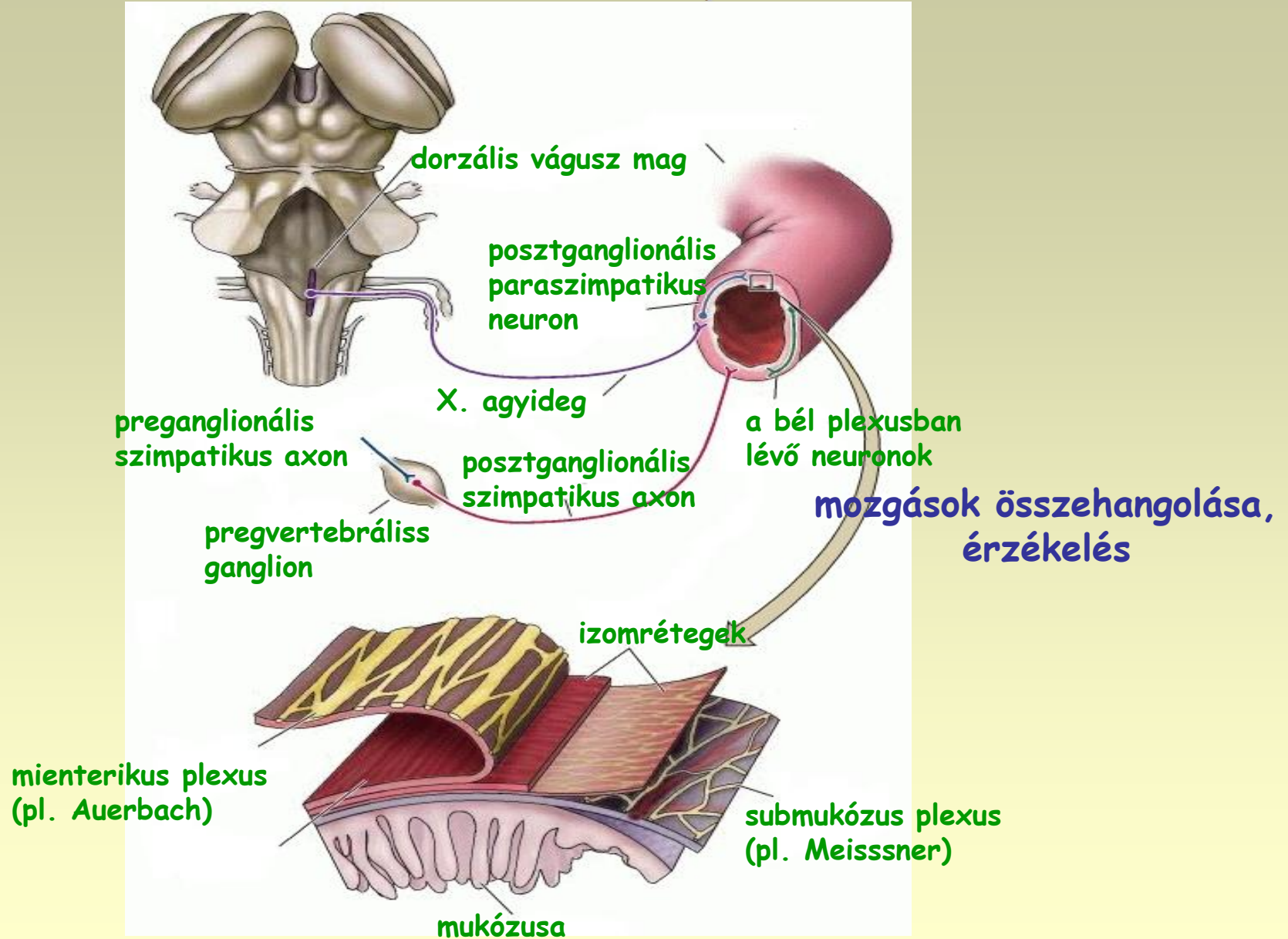
A bélben lévő autonóm idegrendszer

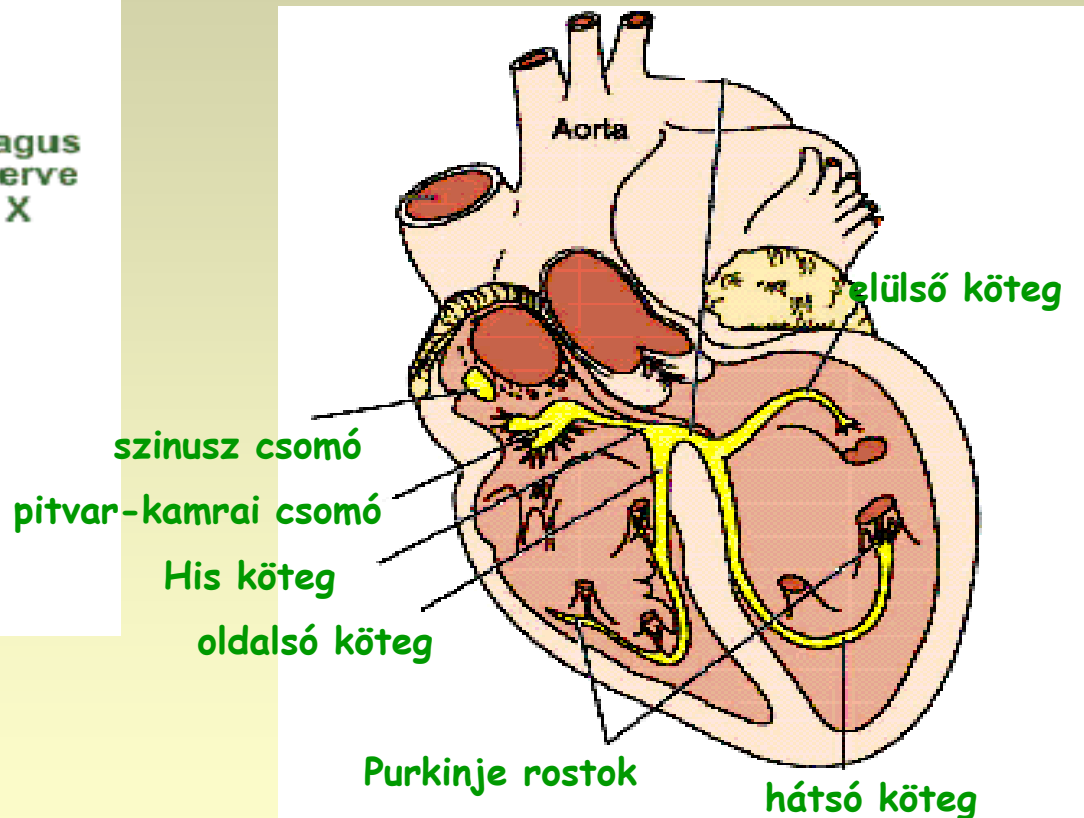
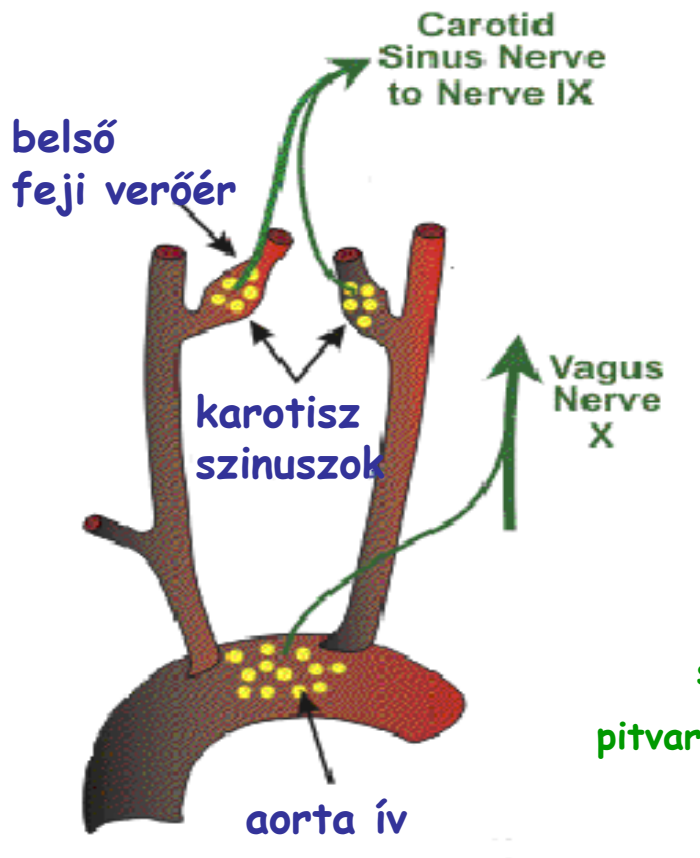
Nature Reviews | Neuroscience

A bélműködés szabályozása

Keringésés, szívműködés szabályozás

légzés, veseműködés